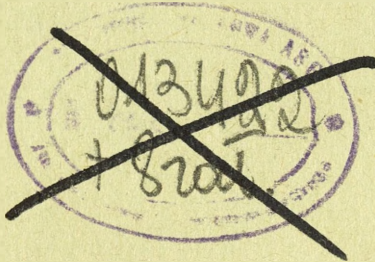

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

DO OZYTKE
SLUZHBOWE

FAJNE

Egz. Nr 40

ZESZYT TAKTYCZNY
2(38)

036954

WARSZAWA

Marzec 1969

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZTABU GENERALNEGO
KABIN
im. gen. broni k. Swierczewskiego
X36954

stron: 30+822h

58

1

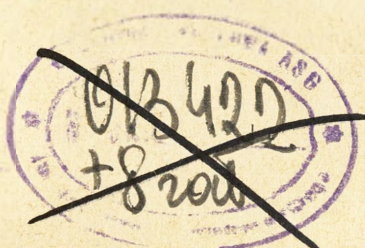
Prot. pniekl. 12657 Jan

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

UŻYTEK
SLUŻBOWY

T A J N E

Egz. Nr **40**

ZESZYT TAKTYCZNY
2(38)

W A R S Z A W A
Marzec 1969

ARCHIWUM
ISLOTY SZKOLENIOWE
KADRY SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
236954

2

180

Materiały do niniejszego Zeszytu opracowali: do części pierwszej: ppłk dr Norbert CZEPAN; do części drugiej: ppłk dypl. Paweł SOKOŁOWSKI, ppłk dypl. Zygmunt ZAREMBA.

WYDZIAŁ

1951

SPIS TREŚCI

	Str.
Część pierwsza: „Organizacja rozpoznania artyleryjskiego w natarciu dywizji zmechanizowanej w składzie zgrupowania uderzeniowego armii po przegrupowaniu na dużą odległość” (Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszytcie Taktycznym nr 3 (31) z 1968 r.)	5
1. Ocena nieprzyjaciela z punktu widzenia obiektów ognia	5
2. Organizacja przegrupowania pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego	6
a) Kalkulacja czasu i możliwości przegrupowania pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego	8
b) Treść zarządzeń związanych z przegrupowaniem i rozwinięciem pododdziałów i środków rozpoznania artyleryjskiego	9
c) Treść zarządzenia rozpoznania	10
Część druga: „Obrona przeciwlotnicza dywizji zmechanizowanej w natarciu”	14
1. Niektóre zagadnienia obrony przeciwlotniczej dywizji zmechanizowanej w natarciu	14
2. Założenie do tematu: „Obrona przeciwlotnicza dywizji zmechanizowanej w natarciu”	22

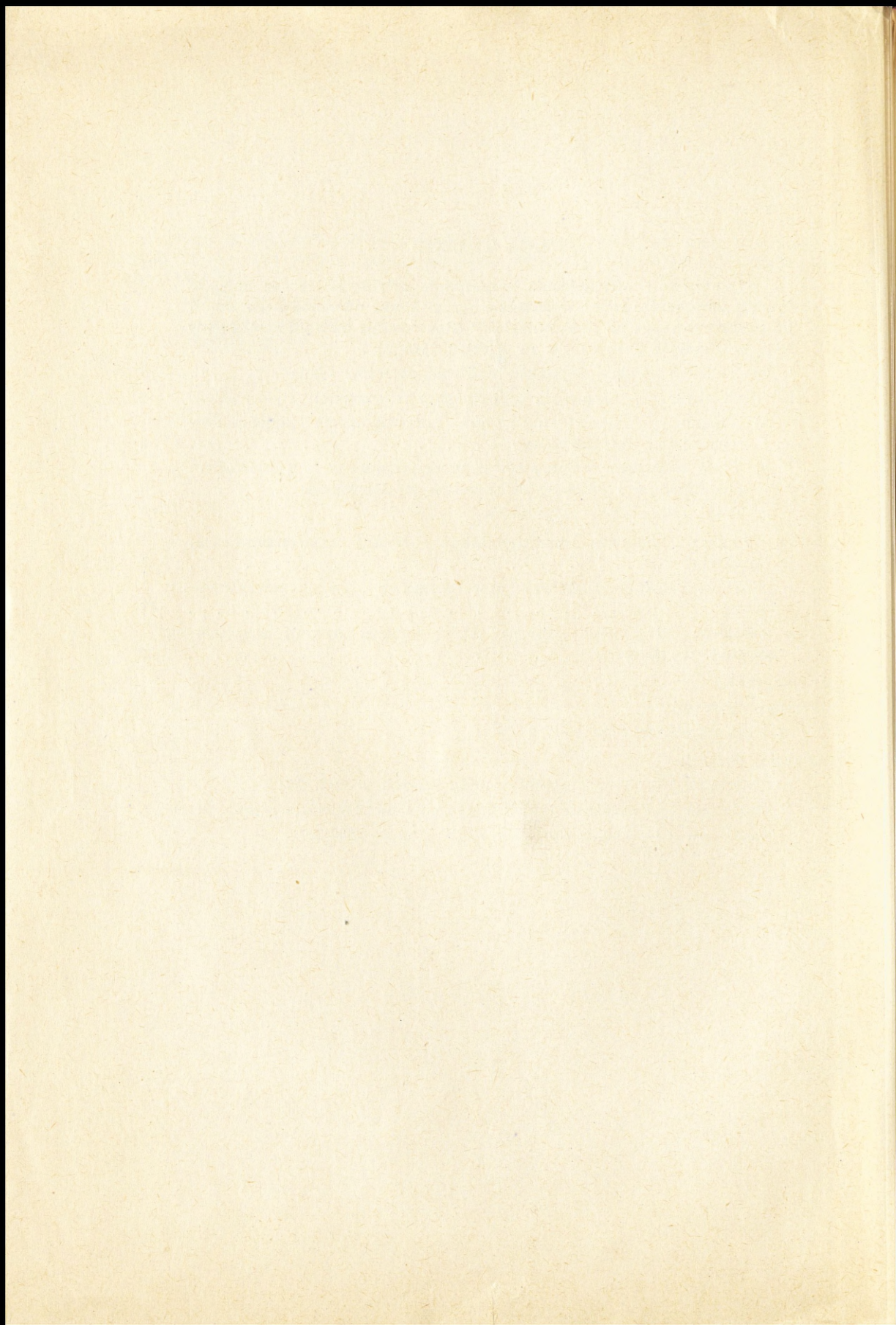
Załączniki

Do części pierwszej:

- a) Plan rozpoznania artylerii 2 DZ.

Do części drugiej:

- a) Tabela nr 1 — Stan 2 paplot według danych z 20.00 2.7;
- b) Szkic nr 1 — Położenie wojsk własnych i nieprzyjaciela o godz. 20.00 2.7;
- c) Szkic nr 2 — Zamiar dowódcy 8 DZ z godz. 22.00 2.7.

Część pierwsza

ORGANIZACJA ROZPOZNANIA ARTYLERYJSKIEGO W NATARCIU DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W SKŁADZIE ZGRUPOWANIA UDERZENIOWEGO ARMII PO PRZEGRUPOWANIU NA DUŻĄ ODLEGŁOŚĆ

(Rozwiązanie zadania zamieszczonego
w „Zeszytach Taktycznym” Nr 3/31 z 1968 r.)

Mapa 1 : 100 000 N-32 — 103 do 108; 115 do 120
N-33 — 97 do 99; 109 do 111.

1. OCENA NIEPRZYJACIELA Z PUNKTU WIDZENIA OBIEKTÓW OGNI

a) Obecne ugrupowanie nieprzyjaciela

Na kierunku wejścia do walki 2 DZ, przed frontem natarcia 8 pz (8 DZ) i częściowo 20 pz (8 DZ 3 KA NRD) bronią się rozbite pododdziały 7 BZ (3 DPanc) nieprzyjaciela w sile około dwóch batalionów.

W rejonie na wschód od lasu HANNOWER (6684) i (7084) wykryto zgrupowanie samochodów nieprzyjaciela. Brak szczegółowych danych o tych zgrupowaniach nie pozwala określić ich charakteru i przeznaczenia. Są to prawdopodobnie urządzenia tyłowe lub odwody batalionów.

Z posiadanych informacji wynika, że 7 BZ nieprzyjaciela jest ugrupowana prawdopodobnie w jeden rzut. Ruch drobnych kolumn na poszczególnych kierunkach wskazuje na to, że nieprzyjaciel dąży do odtworzenia odwodu 7 BZ oraz odwodów batalionowych i zajęcia dogodnych rubieży dla wykonania kontrataków i utrzymania rubieży: OSZTEDT (6416), płd. YLCEN.

Przed frontem natarcia 8 pz wykryto dwie baterie artylerii oraz dwa plutony moździerzy npla. W rejonie płn.-wsch. MÜNSTER znajduje się prawdopodobnie dywizjon pocisków raketowych „Honest John” 3 DPanc nieprzyjaciela. W rejonie płn.-zach. ELLENDORF wykryto baterię artylerii 203,2 mm, co świadczy o obecności artylerii dywizyjnej npla na tym kierunku.

W rejonie WALSRODE, DORFMARK i płn. BERGEN grupują się pododdziały pancerne nieprzyjaciela. Z oceny wydziału rozpoznawczego sztabu 2 DZ wynika, że są to prawdopodobnie porządkujące się po uderzeniach jądrowych pododdziały 33 BPanc nieprzyjaciela. Pododdziały te do świtu 22.7 mogą zająć rubież obronną na kierunku wejścia do walki 2 DZ. W ugrupowaniu 33 BPanc npla stwierdzono obecność pododdziałów artylerii.

Na kierunku MARRFELD (6004), WALSRODE nieprzyjaciel przegrupowuje prawdopodobnie jedną z brygad 11 DZ. Podejście tej brygady do linii styczności bojowej wojsk jest możliwe za około 10—12 godzin.

Zgodnie z posiadanymi informacjami straty nieprzyjaciela są następujące: 7 BZ — około 40% strát, 33 BPanc — około 30%, podchodząca z głębi BZ 11 DZ — około 10%.

b) Przewidywane ilości pododdziałów i środków ogniowych nieprzyjaciela w pasie natarcia 2 DZ

Biorąc za podstawę obecne położenie wojsk npla, rozpoznane pododdziały i środki ogniowe oraz organizację wojsk NRF, w ugrupowaniu nieprzyjaciela mogą się znajdować pododdziały i środki ogniowe wykazane w tabeli 1.

c) Wnioski z oceny nieprzyjaciela

Na kierunku natarcia 2 DZ działania obronne prowadzą rozbite pododdziały 7 BZ (3 DPanc) oraz przygotowują się do działań obronno-zaczepnych: rozbita uderzeniami jądrowymi 33 BPanc i podciągana z głębi BZ (11 DZ).

Do godzin rannych nieprzyjaciel prawdopodobnie będzie w stanie podciągnąć do linii styczności bojowej ocalałe siły 33 BPanc oraz wprowadzić do walki na kierunku natarcia 2 DZ lub 4 DPanc podciągana z głębi BZ (11 DZ).

W ugrupowaniu jednostek nieprzyjaciela wykryto tylko część baterii artylerii, baterii (plutonów) moździerz i środków przeciwpancernych (przewidywane ilości pododdziałów i środków ogniowych nieprzyjaciela podano w tabeli nr 1). Szczegółowe informacje o środkach ogniowych nieprzyjaciela dostarczone zostaną w godzinach rannych, po skontaktowaniu się ze sztabem artylerii 8 DZ (3 KA NRD).

W pasie natarcia 2 DZ należy się liczyć z obecnością dywizjonu pocisków raketowych „Honest John” lub z możliwością jego oddziaływania na ugrupowanie bojowe 2 DZ.

Pododdziały rozpoznania artyleryjskiego należy przegrupować w taki sposób, aby do czasu osiągnięcia gotowości ogniowej artylerii mogły one co najmniej przez 1 do 2 godzin prowadzić rozpoznanie w pasie natarcia 2 DZ.

Uwaga: Powyższe wnioski z oceny nieprzyjaciela pomocnik szefa sztabu artylerii 2 DZ d/s rozpoznawczych (szef rozpoznania artylerii 2 DZ) zameldował szefowi sztabu o godzinie 19.40 21.7.

**2. ORGANIZACJA PRZEGRUPOWANIA PODODDZIAŁÓW
ROZPOZNANIA ARTYLERYJSKIEGO**

Do godziny 19.50 21.07 pomocnik szefa sztabu artylerii 2 DZ d/s rozpoznawczych (szef rozpoznania artylerii 2 DZ) przedstawił szefowi sztabu wnioski z oceny nieprzyjaciela, a następnie przystąpił do organizacji przegrupowania pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego. W tym celu skalkulował czas i możliwości przegrupowania pododdziałów rozpoznawczych do rubieży rozwinięcia.

a) **Kalkulacja czasu i możliwości przegrupowania pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego**

Gotowość artylerii 2 DZ do otwarcia ognia — 4.00 22.7. Pododdziały rozpoznawcze należy przegrupować w takim czasie, aby włączyły się do prowadzenia rozpoznania przed osiągnięciem gotowości bojowej przez artylerię.

Odległość do rubieży rozwinięcia (rozpoznania) wynosi:

- baterii dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ — 75 km;
- środków rozpoznania artylerii 2 pcz — 58 km;
- środków rozpoznania artylerii 6 pz — 53 km.

Przyjmując tempo marszu 25 km/godz., środki te osiągną rubież rozwinięcia w czasie:

- bateria dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ — 3 godz.
($75 : 25 = 3$ godz.);
- środki rozpoznania artylerii 2 pcz — 2 godz. 20 min.
($58 : 25 = 2,20$ godz.);
- środki rozpoznania artylerii 6 pz — 2 godz. 10 min.
($53 : 25 = 2,10$ godz.).

Na przemarsz pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego potrzeba od 2 godz. 10 min. do 3 godz.

Obecnie jest godzina 19.50. Pożądane jest, aby pododdziały rozpoznania artyleryjskiego przystąpiły do prowadzenia rozpoznania w czasie od 2.00 do 3.00 22.7. Do ostatecznego terminu rozpoczęcia rozpoznania pozostało więc 7 godzin 10 minut.

Pododdziały rozpoznania artyleryjskiego potrzebują na rozwinięcie się:

- bateria rozpoznania dźwiękowego — do 3 godzin (w nocy przy wykorzystaniu łączności przewodowej od 135 do 180 minut);
- pluton rozpoznania dźwiękowego — do 2 godz. 15 minut (w nocy przy wykorzystaniu łączności przewodowej od 65 do 135 minut);
- stacje radiolokacyjne SNAR-2 — 20 minut;
- plutony rozpoznawcze i dowodzenia — do 40 minut.

Możliwości przegrupowania i rozwinięcia pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego 2 DZ w czasie są następujące:

- artyleria 2 pcz: przemarsz — 2 godz. 20 minut, rozwinięcie — do 40 minut, razem — 2 godziny;
- artyleria 6 pz: przemarsz — 2 godz. 10 minut, rozwinięcie — od 40 do 180 minut, razem — do 6 godzin;
- bateria dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ: przemarsz — 3 godziny, rozwinięcie — od 40 do 135 minut, razem — do 5 godzin 15 minut.

Z kalkulacji tych wynika, że istnieją możliwości prowadzenia rozpoznania przed czasem osiągnięcia gotowości do otwarcia ognia przez artylerię 2 DZ. W związku z tym należy natychmiast wydać zarządzenia przegrupowania pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego. Początek marszu należy wyznaczyć na 20.30 21.7. Przy takim rozliczeniu

czasu pododdziały rozpoznawcze artylerii 2 DZ mogą osiągnąć gotowość do prowadzenia rozpoznania w następujących terminach:

— artyleria 2 pcz — do 23.30 21.7;

— artyleria 6 pz — do 2.30 22.7;

— bateria dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ — do 1.45 22.7.

Uwaga: Do godziny 20.15 21.7. pomocnik szefa sztabu artylerii 2 DZ d/s rozpoznawczych (szef rozpoznania artylerii 2 DZ) wydał podległym pododdziałom zarządzenie przegrupowania.

b) Treść zarządzeń związanych z przegrupowaniem i rozwinięciem pododdziałów i środków rozpoznania artyleryjskiego

a) Dla dowódcy 4/1 ABAA:

Z dotychczasowego rejonu ześrodkowania doprowadzić do rejonu rozwinięcia kolumnę w składzie: pl dow. 4/1 ABAA, pl dow. 3/2 pa, pl dow. 2/2 pa, pl SNAR-2 z 1 ABAA.

Dowódcą kolumny — szef sztabu 4/1 ABAA.

Początek marszu — 20.30 21.7.

Marszruta: ZYMEN (8248), HAJDE (8244), GYLDEN (8226), SZWEMILC (7818), DARMTE (7814), ECEN (7812), MOLCEN (7608).

Rejon SO 4/1 ABAA — zgodnie z uprzednio otrzymanymi wytycznymi. Rubież PO 4/1 ABAA — w rejonie wzg. 61,3 (7202).

b) Dla dowódcy 3/2 pa:

Włączyć pluton dowodzenia w skład kolumny plutonu dowodzenia 4/1 ABAA i odbyć marsz do rejonu rozwinięcia po marszrucie wskazanej przez szefa sztabu 4/1 ABAA. Po osiągnięciu rejonu SO 3/2 pa rozwinąć pluton dowodzenia i przydzieloną stację radiolokacyjną w rejonie wzniesień (7008cd). Początek marszu — 20.30 21.7.

c) Dla dowódcy 2/2 pa:

Włączyć pluton dowodzenia w skład kolumny pododdziałów rozpoznawczych za plutonem dowodzenia 3/2 pa i odbyć marsz do rejonu rozwinięcia po marszrucie wskazanej przez szefa sztabu 4/1 ABAA. Po osiągnięciu rejonu SO 2/2 pa rozwinąć pluton dowodzenia i przydzieloną stację radiolokacyjną w rejonie pln. szosa (7400a). Początek marszu — 20.30 21.7.

d) Dla dowódcy plutonu SNAR-2 (za pośrednictwem dowódcy 2/2 pa):

Stację Nr 1 włączyć w skład kolumny plutonu dowodzenia 2/2 pa, stację Nr 2 — w skład kolumny plutonu dowodzenia 3/3 pa.

e) Dla dowódcy 2 pa:

W dotychczasowym rejonie ześrodkowania baterii dowodzenia 2 pa, pod dowództwem znajdującego się tam pomocnika szefa sztabu 2 pa d/s rozpoznawczych sformować kolumnę w składzie: b dow. 2 pa, brd, bt, pl dow. 3/1 ABAA, pl dow. 1/2 pa i odbyć marsz do rejonu rozwinięcia.

Marszruta Nr 4 do m. ZULENDORF (6818).

Po osiągnięciu rejonów SO 1/2 pa i 3/1 ABAA rozwinąć brd i plutony dowodzenia.

Rejony PO artylerii 6 pz: HISDORF (6812b), wzg. 64,5 (6614b).
Baterię rozpoznania dźwiękowego rozwinąć na ogólnej rubieży: LIDERN (7008a), płd. wzg. 76,7 (6814ab).
Początek marszu — 20.30.

f) Dla dowódcy baterii dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ:

Z dotychczasowego rejonu odbyć marsz do rejonu rozwinięcia.
Marszruta Nr 4, następnie ZULENDORF (6818), RASSAU (7014), YLCEN.

Pluton rozpoznawczy rozwinąć w rejonie zach. skraj YLCEN (7204c).
Szczegółowe rozmieszczenie PO uzgodnić z dowódcą plutonu dowodzenia 4/1 ABAA, który będzie się znajdował w tym rejonie.
Pluton rozpoznania dźwiękowego rozwinąć na ogólnej rubieży: las MELCYNGER (7498a), płn. wzg. 61,3 (7202b).
Przewidzieć możliwość rozwinięcia plrd na zapasowej rubieży znajdującej się o 2 km bliżej przedniego skraju nieprzyjaciela.

g) Dla dowódcy klucza śmigłowców:

Do godz. 2.00 22.7 przebazować klucz na lądowisko w rejonie polany w lesie płn.-zach. KLENCE (7028b). Oznaczenie rejonu lądowiska za pomocą sygnalizacji świetlnej przygotowuje sztab artylerii dywizji.
Gotowość do wylotów — godz. 3.30 22.7.

Pomocnik szefa sztabu artylerii 2 DZ d/s rozpoznawczych do godziny 21.30 21.7 opracował plan rozpoznania, przedstawił szefowi sztabu do podpisu i po zatwierdzeniu przez dowódcę artylerii 2 DZ udał się śmigłowcem do rejonu rozwinięcia pododdziałów rozpoznawczych w celu nawiązania kontaktu z dowódcą artylerii 8 DZ 3 KA NRD; po uzyskaniu ze sztabu artylerii 8 DZ (NRD) dodatkowych informacji o nieprzyjacielu, wydał zarządzenia rozpoznania podległym pododdziałom.

c) Treść zarządzenia rozpoznania

1. Przed frontem natarcia 2 DZ bronią się rozbite pododdziały 7 BZ (3 DPanc) nieprzyjaciela w sile około dwóch batalionów. Z dotychczasowego przebiegu działań oraz posiadanych informacji wynika, że nieprzyjaciel dąży do utrzymania rubieży OSZTEDT, płd. YLCEN, zach. EBSDORF w celu załamania natarcia naszych wojsk.
Dotychczas wykryto artylerię nieprzyjaciela na stanowiskach ognio-
wych w następujących rejonach: płn.-zach. ELLENDORF (7286), zach. ARENDORF (8086), zach. WRESZTEDT (6406a). W rejonie ELLENDORF wykryto baterię artylerii kalibru 203,2 mm. Moździerz nieprzyjaciela wykryto w rejonie HANZEN (6898) i HAL-LIGDORF (6804). W ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela, przed frontem natarcia 2 DZ stwierdzono obecność środków rakietowo-
jądrowych.
2. Artyleria 2 DZ skupia główny wysiłek rozpoznania na kierunkach YLCEN — ZOLTAU oraz YLCEN — DORFMARK.

3. Dowódca artylerii 2 DZ rozkazał:

a) Artylerii 4 pz — prowadzić rozpoznanie w pasie:

- granica prawa — las MELCYNGER (7498d), droga LINZEL, wzg. 91,2 (7082b);
- granica lewa — wzg. 61,8 (7202), wył. wzg. 103,9 (6488).

Rejony szczególnej uwagi:

- Nr 1 — WICHTENBEK (6888);
- Nr 2 — DRAJLINGEN (6690);
- Nr 3 — BOLZEN (7090).

Zadania rozpoznania:

- śledzić ruch kolumn na kierunkach: MYDEN (6076) — WICHTENBEK, ZOLTAU — DRAJLINGEN;
- rozpoznać plutonowe punkty oporu nieprzyjaciela, szczególnie w rejonie pld.-zach. BOLZEN (7096) i HANZEN (6800a).

b) Artylerii 2 pcz — prowadzić rozpoznanie w pasie:

- granica prawa — wzg. 57,2 (7006c), DRAJLINGEN (6690);
- granica lewa — pld. skraj lasu (6808d), wzg. 130,7 (5698).

Rejony szczególnej uwagi:

- Nr 1 — GRADLINGEN (6494);
- Nr 2 — ZUDERBURG (6298);
- Nr 3 — HALLIGDORF (6806).

Zadania rozpoznania:

- śledzić ruch kolumn artylerii nieprzyjaciela, zwracając szczególną uwagę na rejony BODDENSZTADT (6896), WRESZTEDT (6404);
- potwierdzić obecność artylerii nieprzyjaciela na SO w rejonach BODDENSZTADT i WRESZTEDT;
- śledzić ruch kolumn czołgów npla na kierunku YLCEN — UNTERLYSS (5686);
- rozpoznać środki ogniowe nieprzyjaciela w punktach oporu nieprzyjaciela na rubieży: pld. YLCEN (7004d), wzg. 60,7 (6606).

c) Artylerii 6 pz — prowadzić rozpoznanie w pasie:

- granica prawa — pld. YLCEN (7006c), wzg. 111,7 (6092);
- granica lewa — las pln.-wsch. EMERN (6612d), wzg. 107,1 (5006); dodatkowo — zach. skraj lasu (6616b), BOMKE (6014).

Rejony szczególnej uwagi:

- Nr 1 — WRESZTEDT (6404);
- Nr 2 — HOLDENSZTEDT (6602);
- Nr 3 — GROSS BOLLENZEN (6410);
- Nr 4 — pld. LEMKE (6610);
- Nr 5 — DROE (6212b).

Zadania rozpoznania:

- rozpoznać artylerię nieprzyjaciela na SO w rejonach szczególnej uwagi Nr 1, 3 i 5;
- potwierdzić obecność artylerii nieprzyjaciela w rejonie szczególnej uwagi Nr 2;

- rozpoznać moździerz nieprzyjaciela w rejonie szczególnej uwagi Nr 4 oraz w rejonie pld. HALLIGDORF (6804);
  - rozpoznać środki ogniowe nieprzyjaciela w punktach oporu na rubieży LEMKE (6810), OSZTEDT (6416a).
- d) Baterii dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ — prowadzić rozpoznanie w pasie:
- granica prawa — las MELCYNGER (7498ac), las pln. wzg. 101,7 (6890 ac);
  - granica lewa — zach. skraj YLCEN (7204c), las wsch. wzg. 129,2 (6200d).

Rejony szczególnej uwagi:

- Nr 1 — BARGFELD (7094);
- Nr 2 — HANZEN (7098);
- Nr 3 — BODDENSZTADT (6896).

Zadania rozpoznania:

- rozpoznać SO artylerii i moździerz nieprzyjaciela w rejonach szczególnej uwagi Nr 1 i 3;
  - śledzić ruch kolumn nieprzyjaciela na kierunku ZUDERBURG — YLCEN;
  - rozpoznać środki ogniowe nieprzyjaciela w punktach oporu na rubieży: BOLZEN (7096), HANZEN, wzg. 55,4 (7002).
- e) 4/1 ABBA — prowadzić rozpoznanie na kierunkach: YLCEN (7204ac), ZUDERBURG (6496) i YLCEN, DRAJLINGEN (6690).
Rejony szczególnej uwagi:

- Nr 1 — rozwidlenie dróg wsch. BODDENSZTADT (6800c);
- Nr 2 — wzg. 69,3 (7296);
- Nr 3 — wzg. 67,1 (6600).

Zadania rozpoznania:

- rozpoznać punkty oporu nieprzyjaciela w rejonach szczególnej uwagi Nr 1 i 2;
  - wykryć rozmieszczenie punktów obserwacyjnych artylerii nieprzyjaciela, zwracając szczególną uwagę na wzgórze: 67,1, 69,3 oraz 55,4;
  - śledzić ruch kolumn nieprzyjaciela, zwłaszcza na kierunku UNTERLYSS (5686), YLCEN;
  - rozpoznać moździerz nieprzyjaciela, szczególnie w rejonie BODDENSZTADT (6896).
4. Zakończenie prac topogeodezyjnych — 4.00 22.7.
5. Numeracja celów:
- dla artylerii 4 pz — 201—220;
  - dla artylerii 2 pcz — 221—240;
  - dla artylerii 6 pz — 241—280;
  - dla baterii dowodzenia dowódcy artylerii 2 DZ — 281—305.
6. Początek nadawania komunikatów meteorologicznych przez stację Szefostwa WRiA 1A Nr 2 z rejonu MOLCEN (7608) — 2.30 22.7; przez stację artylerii 2 DZ z rejonu lasu (7216ac) — 4.00 22.7.

Częstotliwość nadawania komunikatów meteorologicznych — co 2 godziny.

7. Meldunki przedstawiać:

- a) Po osiągnięciu gotowości do rozpoznania.
- b) Po wykryciu baterii artylerii nieprzyjaciela oraz punktów oporu w nowych rejonach.
- c) W ciągu nocy, do chwili rozpoczęcia natarcia — co 2 godziny.
- d) Po rozpoczęciu natarcia — co 4 godziny.
- e) Po wykryciu ważnych obiektów — natychmiast.

Uwaga: Treść zarządzeń zawarta w punktach od 4 do 7 może być przekazana wszystkim wykonawcom razem lub każdemu oddzielnie, w zależności od warunków i sposobu przekazywania zarządzeń.

Załącznik nr 1 — Plan rozpoznania artylerii 2 DZ.

13

Część druga

**OBRONA PRZECIWLOTNICZA
DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W NATARCIU**

**NIEKTÓRE ZAGADNIENIA OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ
DYWIZJI ZMECHANIZOWANEJ W NATARCIU**

„Obrona przeciwlotnicza stanowi jeden z głównych problemów współczesnej wojny. Wojska, które nie potrafią skutecznie przeciwstawić się zagrożeniu z powietrza, nie będą miały według wszelkiego prawdopodobieństwa wiele do powiedzenia na przyszłym polu bitwy, jeżeli — oczywiście — w ogóle do niego dotrą” *).

Częścią składową każdej bitwy czy operacji jest walka ze środkami napadu powietrznego nieprzyjaciela. Znaczenie tej walki ciągle wzrasta z uwagi na techniczne doskonalenie sprzętu lotniczego oraz wprowadzanie nowych powietrznych środków rażenia.

Analizując walkę prowadzoną z nieprzyjacielem powietrznym można dojść do wniosku, iż wyodrębniają się w niej dwie zasadnicze formy: pierwsza to działanie prowadzone przeciwko środkom napadu powietrznego znajdującym się w powietrzu i druga — to zwalczanie tych środków na ziemi, a więc na lotniskach bazowania i w rejonach stanowisk startowych.

Środki napadu powietrznego zwalczane są za pomocą ognia, zakłóceń radioelektronicznych oraz promieniowania neutronowego, przy czym środki zwalczające mogą działać z ziemi lub z powietrza.

Za drugą formę walki uważa się zespół przedsięwzięć polegających na niszczeniu zarówno środków napadu powietrznego będących na ziemi, jak i lotnisk oraz wszelkiego rodzaju stanowisk i urządzeń zabezpieczających ich działalność.

Walka ze środkami napadu powietrznego znajdującymi się w locie jest prowadzona przez wyspecjalizowane siły i środki. Ten rodzaj działań nosi nazwę obrony przeciwlotniczej wojsk i obejmuje działania bojowe wyodrębnionego rodzaju wojsk — wojsk obrony przeciwlotniczej i lotnictwa myśliwskiego. W zakres pojęcia obrony przeciwlotni-

---

*) Materiały z dorocznej odprawy szkoleniowej MON. Przemówienie Ministra Obrony Narodowej. Wyd. MON, grudzień 1968 r., s. 19.

14

czej należy również włączyć przedsięwzięcia zmniejszające skutki uderzeń środków napadu powietrznego, takie jak: maskowanie i rozśrodkowanie wojsk, wykonywanie prac inżynierskich, wszelkiego rodzaju działania pozorne oraz uprzedzanie wojsk o zagrożeniu z powietrza. Wymienione przedsięwzięcia należy określić jako bierną stronę obrony przeciwlotniczej, podczas gdy działania bojowe wojsk obrony przeciwlotniczej i lotnictwa myśliwskiego uzupełnione na niższych szczeblach dowodzenia ogniem broni strzeleckiej stanowią jej stronę czynną.

Celem obrony przeciwlotniczej wojsk jest osłona elementów ugrupowania danego związku ogólnowojskowego przed rozpoznaniem i uderzeniami z powietrza oraz stworzenie dogodnych warunków do osiągnięcia przez wojska sukcesów w walce. Cel ten jest osiąganym głównie przez aktywne oddziaływanie na środki napadu powietrznego nieprzyjaciela w locie, prowadzące do zadania im maksymalnych strat.

Obrona przeciwlotnicza ma do spełnienia dwie zasadnicze funkcje:

- zwalczanie środków napadu powietrznego nieprzyjaciela w locie za pomocą ognia i zakłóceń radioelektronicznych;
- ciągłe i aktualne informowanie środków OPL oraz dowództw i sztabów wszystkich pozostałych rodzajów wojsk i służb o sytuacji powietrznej.

W odróżnieniu od funkcji, wynikające z nich zadania obrony przeciwlotniczej mogą być różne, zależnie od konkretnej sytuacji na polu bitwy. Siły i środki obrony przeciwlotniczej dywizji mogą realizować takie zadania, jak:

- osłona określonych elementów ugrupowania bojowego w okresie organizacji oraz prowadzenia działań;
- osłona sił głównych dywizji podczas forsowania przeszkody wodnej;
- walka z lotnictwem rozpoznawczym oraz desantami powietrznymi w czasie lotu i lądowania;
- wzbranianie środkom napadu powietrznego nieprzyjaciela przelotu w głąb obszaru rozlokowania wojsk;
- blokada z powietrza okrążonych zgrupowań nieprzyjaciela;
- wykrywanie środków napadu powietrznego nieprzyjaciela i uprzedzanie we właściwym czasie oddziałów (pododdziałów) o zagrożeniu z powietrza;
- naprowadzanie własnych samolotów myśliwskich na cele powietrzne oraz samolotów myśliwsko-szturmowych (myśliwsko-bombowych) na cele naziemne.

Każda dywizja ogólnowojskowa posiada w swoim składzie organizacyjnym pułk artylerii przeciwlotniczej małego kalibru i kompanię radiotechniczną. Ponadto w oddziałach dywizji znajdują się następujące siły i środki obrony przeciwlotniczej:

- w pułku zmechanizowanym: pluton samobieżnych, poczwornie sprzężonych armat przeciwlotniczych ZSU-23-4 w liczbie 3 wozów bojowych;

- w pułku czołgów: pluton samobieżnych, podwójnie sprzężonych 57 mm armat przeciwlotniczych S-68 w liczbie 2 wozów bojowych;
- w batalionie piechoty: pluton przeciwlotniczych karabinów maszynowych 14,5 mm (PKM-2) w liczbie 3 karabinów.

Dywizyjny pułk artylerii przeciwlotniczej jest przeznaczony do realizacji zadań osłony określonych elementów ugrupowania bojowego danego związku taktycznego lub obiektów mających istotny wpływ na prowadzenie działań przez dywizję. Z analizy możliwości ogniowych i wielkości strefy oddziaływania ogniowego pułku wynika, że oddziałem tym można osłaniać tylko jeden spośród wielu obiektów dywizji.

Siłami i środkami kompanii radiotechnicznej rozwija się stanowisko dowodzenia obroną przeciwlotniczą dywizji (SD OPL) oraz radiolokacyjny posterunek wykrywania i naprowadzania (RPWN). Elementy te są rozwijane wspólnie w jednym rejonie.

Do zadań SD OPL dywizji należy:

- dowodzenie siłami i środkami obrony przeciwlotniczej;
- uprzedzanie aktywnych środków OPL o przelotach własnych samolotów;
- ostrzeganie oddziałów (pododdziałów) dywizji o zagrożeniu z powietrza.

Zadania RPWN są następujące:

- wykrywanie i identyfikowanie celów powietrznych;
- powiadamianie o nich zainteresowanych stanowisk dowodzenia, w tym oddziałów obrony przeciwlotniczej, oraz meldowanie o sytuacji powietrznej na PRT wojsk OPL armii.
- naprowadzanie lotnictwa myśliwskiego na cele powietrzne oraz lotnictwa wsparcia na cele naziemne.

Organiczne środki obrony przeciwlotniczej pułków i batalionów są przeznaczone do bezpośredniej osłony pododdziałów. Działają one bezpośrednio w ich ugrupowaniu bojowym. W szczególnym przypadku mogą być wykorzystane w ciągu krótkiego okresu czasu do osłony obiektów stacjonarnych. O użyciu tych środków decydują dowódcy odnośnych oddziałów i pododdziałów.

Ponadto, zgodnie z wytycznymi Ministra Obrony Narodowej, „...Należy przyjąć zasadę, że poza oczywistymi wyjątkami każdy środek ogniowy jest środkiem przeciwlotniczym. ...Gotowość do odparcia uderzeń lotnictwa nie może być traktowana wyłącznie funkcjonalnie i specjalistycznie, lecz jako zadania rozstrzygane kompleksowo na każdym szczeblu, ważne dla każdej specjalności i każdego układu”^{*)}.

Obrona przeciwlotnicza dywizji jest częścią składową systemu obrony przeciwlotniczej armii, a w pewnych przypadkach frontu. Dlatego też jest ona organizowana i realizowana w ścisłym powiązaniu i współdziałaniu z wojskami obrony przeciwlotniczej armii, sąsiadów i z lotnictwem myśliwskim frontu. Armia organizuje jednolitą strefę dzia-

^{*)} Materiały z dorocznej odprawy szkoleniowej MON. Przemówienie Ministra Obrony Narodowej. Wyd. MON, grudzień 1968 r., s. 19.

16

łania różnych środków OPL celem osłony przed rozpoznaniem i uderzeniami z powietrza wojsk i obiektów na całym obszarze swojego działania. Naczelną przy tym zasadą jest skupienie wysiłku dla osłony głównych sił na zasadniczych kierunkach lub w rejonach, w najważniejszych okresach działań. Realizacja tej zasady polega przede wszystkim na odpowiednim wykorzystaniu sił i środków strefowej obrony przeciwlotniczej, jakimi są rakiety przeciwlotnicze i lotnictwo myśliwskie.

Systemem obrony przeciwlotniczej szczebla operacyjnego jest więc również objęta dywizja, szczególnie w przypadku działania na kierunku głównego uderzenia armii lub gdy znajduje się w rejonie wyjściowym. Nie przewiduje się przy tym specjalnego wydzielenia rakiet przeciwlotniczych czy lotnictwa myśliwskiego do wzmocnienia obrony przeciwlotniczej dywizji w formie przydziału lub celem wyłącznego działania na korzyść danego związku taktycznego. Wymienione środki działają na korzyść dywizji w ramach osłony sił głównych armii, osłaniając ją przed rozpoznaniem i uderzeniami środków napadu powietrznego nieprzyjaciela ze średnich i dużych wysokości w szczególnie ważnych okresach walki, np. podczas wprowadzania do bitwy czy forsowania przeszkód wodnych. W obszarze działań dywizji może się znajdować część ugrupowania bojowego oddziału rakiet przeciwlotniczych. Ponadto w pewnych okresach może nad nim dyżurować w powietrzu lotnictwo myśliwskie w gotowości do zwalczania celów powietrznych na podejściach do osłanianych wojsk i obiektów.

W pewnych przypadkach nad rejonem ugrupowania dywizji może być zorganizowana siłami i środkami wojsk obrony przeciwlotniczej strefa zakłóceń radiolokacyjnych celowników bombowych. Wzrośnie wówczas skuteczność obrony przeciwlotniczej dywizji, szczególnie w złych warunkach atmosferycznych, gdy lotnictwo nieprzyjaciela będzie wykonywało ataki przy wykorzystaniu pokładowych urządzeń radioelektronicznych.

Stanowisko dowodzenia obroną przeciwlotniczą dywizji oraz pułk artylerii przeciwlotniczej korzysta także z informacji o sytuacji powietrznej uzyskiwanych przez posterunek radiotechniczny wojsk OPL armii. Dane te są wykorzystywane do ostrzegania wojsk o zagrożeniu z powietrza, szczególnie w okresach, gdy nie pracują środki rozpoznania radiolokacyjnego dywizji.

Decydując o wykorzystaniu sił i środków obrony przeciwlotniczej dywizji, należy więc zawsze uwzględniać działalność środków szczebla nadrzędnego i sąsiadów. Z drugiej strony należy uwzględniać rolę i zadania sił i środków dywizyjnych w ogólnym systemie obrony przeciwlotniczej. Dotyczy to szczególnie wykorzystania radiolokacyjnego posterunku wykrywania i naprowadzania.

W szczególnym przypadku dywizja przechodząca do natarcia na głównym kierunku uderzenia armii może otrzymać wzmocnienie artylerii przeciwlotniczą ze szczebla nadrzędnego, z możliwością wykorzystania go do określonej rubieży, np. przeszkody wodnej, lub do

momentu opanowania ważnego z punktu widzenia armii rejonu czy obiektu.

W ramach organizacji obrony przeciwlotniczej dywizji ustala się zadania dla organicznego pułku artylerii przeciwlotniczej oraz dla artylerii wzmocnienia, jeśli takowa została przydzielona dywizji. Należy przy tym uwzględnić możliwości bojowe oddziału artylerii przeciwlotniczej, rolę, jaką poszczególne elementy ugrupowania bojowego dywizji i inne obiekty odgrywają w realizowaniu zadań danego związku taktycznego oraz stopień ich wrażliwości na uderzenie z powietrza, przy założeniu, że ciągle istnieje potencjalne zagrożenie ze strony środków napadu powietrznego nieprzyjaciela.

Ograniczone możliwości bojowe oddziałów artylerii przeciwlotniczej powodują konieczność ciągłego prowadzenia oceny ugrupowania bojowego dywizji jako obiektu obrony przeciwlotniczej dla ustalenia, które obiekty są najbardziej wrażliwe na uderzenia z powietrza i jednocześnie spełniają najważniejszą rolę w realizacji zadań dywizji.

Należy przy tym pamiętać, że podczas natarcia zmienia się znaczenie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego dywizji. Ponadto w toku walki może zaistnieć potrzeba osłony obiektów stacjonarnych, takich jak przeprawy na przeszkodach wodnych, ciałniny czy węzły dróg. Dlatego też główny wysiłek obrony przeciwlotniczej powinien być każdorazowo skierowany na osłonę tych wojsk i obiektów, które w danej sytuacji decydują o wyniku walki, są najbardziej wrażliwe na uderzenia lotnictwa nieprzyjaciela i będą najczęściej przez niego atakowane.

Realizacja zasady skupiania głównego wysiłku obrony przeciwlotniczej na osłonie elementów ugrupowania bojowego dywizji czy też innych obiektów następuje przez wydzielenie organicznego pułku artylerii przeciwlotniczej bezpośrednio do osłony danego obiektu.

W toku prowadzenia natarcia często występuje konieczność dokonania manewru artylerią przeciwlotniczą dla osłony obiektów, które w danej sytuacji są najważniejsze.

Wyznaczając zadania dla artylerii przeciwlotniczej dywizji każdorazowo określa się: obiekt lub obiekty osłony, rejon stanowisk ogniowych każdego oddziału, termin gotowości bojowej, sposoby i terminy przemieszczania się ich w toku natarcia oraz przewidywany manewr w czasie walki. Należy przy tym brać pod uwagę aktualne położenie oddziałów i realizowane przez nie zadania, położenie i zadania sąsiadów oraz zakres i sposób działania na korzyść dywizji środków obrony przeciwlotniczej wyższego szczebla.

Radiolokacyjny posterunek wykrywania i naprowadzania pracuje w armijnym systemie rozpoznania radiolokacyjnego, powiadamiania i naprowadzania, stąd też na jego działanie może wywierać pewien wpływ szefostwo wojsk obrony przeciwlotniczej armii. Sprowadza się to najczęściej do zezwalania na przerwanie pracy i zwinięcie posterunku oraz określania rubieży rozwijania RPWN w toku natarcia. W każdym jednak przypadku uwzględnia się potrzeby dywizji tak

18

w zakresie obrony przeciwlotniczej, jak i wykorzystania posterunku do naprowadzania na cele naziemne wydzielonego do wsparcia dywizji lotnictwa uderzeniowego.

Radiolokacyjny posterunek wykrywania i naprowadzania dywizji pierwszego rzutu operacyjnego armii rozwija się w ugrupowaniu związku, w odległości około 10 km od przedniego skraju własnych wojsk. Jest to podyktowane koniecznością maksymalnego wydłużenia zasięgu wykrywania stacji radiolokacyjnych przed rubież styczności bojowej wojsk.

Zachowanie ciągłości pracy systemu rozpoznania radiolokacyjnego, powiadamiania i naprowadzania w toku natarcia jest możliwe jedynie wówczas, kiedy koordynacja przesunięć RPWN poszczególnych dywizji będzie miała miejsce na szczeblu operacyjnym. Uniknie się wówczas sytuacji, w której większość, a nawet wszystkie posterunki pierwszej linii będą się jednocześnie przesuwać.

Przesunięcia posterunków powinny być tak zaplanowane, aby było utrzymane wyprzedzenie pola radiolokacyjnego przed linię styczności bojowej wojsk. RPWN dywizji pierwszego rzutu operacyjnego może, w zależności od tempa natarcia i głębokości zadań dywizji, dokonać od jednego do dwóch, a nawet i trzech przesunięć w ciągu doby.

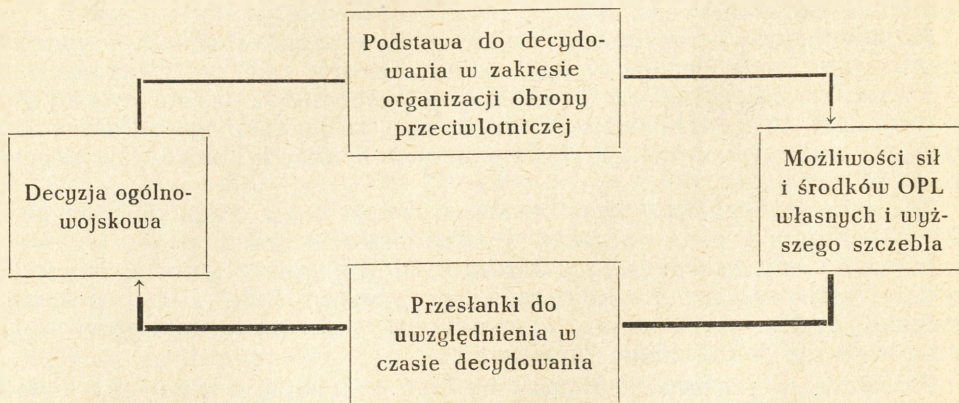
Pozostałe przedsięwzięcia biernej obrony przeciwlotniczej są uwzględniane i realizowane przez wszystkich dowódców i szefów rodzajów wojsk oraz dowódców oddziałów i pododdziałów.

Jedną z funkcji obrony przeciwlotniczej dywizji jest ostrzeganie wojsk o zagrożeniu z powietrza. Ostrzeganie realizuje się ze stanowiska dowodzenia obroną przeciwlotniczą dywizji na podstawie danych o sytuacji powietrznej radiolokacyjnego posterunku wykrywania i naprowadzania, danych posterunku radiotechnicznego wojsk obrony przeciwlotniczej armii, a w razie potrzeby — również danych radiolokacyjnych stacji wstępnego poszukiwania oddziału (oddziałów) artylerii przeciwlotniczej.

Za całokształt organizacji i prowadzenia obrony przeciwlotniczej odpowiada dowódca dywizji. Natomiast dowódcy i szefowie rodzajów wojsk i służb odpowiadają za realizację przedsięwzięć biernej OPL. Bezpośrednim organizatorem i koordynatorem tych działań jest szef obrony przeciwlotniczej dywizji.

Szef obrony przeciwlotniczej dywizji przedstawia dowódcy podczas wypracowywania przezeń decyzji: wnioski z analizy sytuacji powietrznej, dane dotyczące działania sił i środków OPL wyższego szczebla, stan i możliwości własnych oddziałów (pododdziałów) OPL oraz propozycje co do organizacji obrony przeciwlotniczej dywizji. Propozycje te dotyczą zarówno sposobu wykorzystania sił i środków obrony przeciwlotniczej oraz organizacji ostrzegania, jak i pewnych sugestii co do ugrupowania i działania dywizji z punktu widzenia obrony przeciwlotniczej. Ma to bardzo ważne znaczenie. Istniejące bowiem ciągłe zagrożenie z powietrza powoduje, że nie tylko decyzja ogólnowojskowa stanowi podstawę do organizacji obrony przeciwlotniczej, należy bo-

wiem również uwzględnić i możliwości sił i środków OPL dywizji. Istniejące w tej dziedzinie sprzężenie obrazuje poniższy schemat:

Przygotowując propozycje co do organizacji obrony przeciwlotniczej dywizji, szef OPL powinien przeanalizować otrzymane zadanie i ocenić położenie. Wynikiem oceny położenia jest określenie najbardziej racjonalnego wykorzystania sił i środków OPL i całokształtu organizacji obrony przeciwlotniczej oraz wysnucie wniosków co do ugrupowania i działania dywizji z punktu widzenia obrony przeciwlotniczej. Zagadnienia te są przedstawiane w meldunku propozycji dla dowódcy dywizji. Propozycje opracowuje się na mapie roboczej z odpowiednią legendą. Dotyczą one:

- możliwości oddziaływania środków napadu powietrznego nieprzyjaciela na wojska i obiekty dywizji;
- zadań wykonywanych przez wojska obrony przeciwlotniczej armii na korzyść dywizji oraz działalności własnych sił i środków w ogólnym systemie OPL;
- możliwości organicznych i przydzielonych sił i środków OPL oraz propozycji co do ich wykorzystania;
- organizacji rozpoznania nieprzyjaciela powietrznego, ostrzegania wojsk dywizji i powiadamiania o przelotach własnych samolotów, wykorzystania broni strzeleckiej do zwalczania celów powietrznych;
- możliwości realizacji naprowadzania lotnictwa wsparcia;
- możliwego terminu osiągnięcia gotowości bojowej przez siły i środki OPL;
- zniszczenia określonych obiektów naziemnych npła (urządzenia lotnicze i rakiety „ziemia - ziemia”);
- sposobu ugrupowania i działania dywizji z punktu widzenia obrony przeciwlotniczej oraz zakresu niezbędnych przedsięwzięć biernej OPL.

Po zatwierdzeniu propozycji przez dowódcę dywizji szef OPL sporządza plan obrony przeciwlotniczej. Jest to zasadniczy dokument,

będący podstawą do stawiania zadań bojowych bezpośrednio podległym oddziałom i pododdziałom OPL oraz do opracowania zarządzenia obrony przeciwlotniczej dywizji. Plan obrony przeciwlotniczej sporządza się na mapie. Jego graficzna część przedstawia:

- niezbędne dane o nieprzyjacielu naziemnym i powietrznym;
  - zasadnicze elementy ugrupowania bojowego dywizji, w tym wszystkie obiekty obrony przeciwlotniczej;
  - zadania dywizji i pułków w zakresie niezbędnym dla organizacji obrony przeciwlotniczej;
  - rejony rozwinięcia sił i środków OPL armii i sąsiadów, mających wpływ na obronę przeciwlotniczą dywizji;
  - aktualne i planowane rejony rozwinięcia organicznych i przydzielonych oddziałów i pododdziałów obrony przeciwlotniczej, ich przegrupowanie i przewidywany manewr oraz SD OPL dywizji.
- W legendzie planu obrony przeciwlotniczej określa się:
- możliwą działalność środków napadu powietrznego nieprzyjaciela;
  - dane dotyczące organizacji rozpoznania radiolokacyjnego, powiadamiania i naprowadzania oraz ostrzegania;
  - organizację dowodzenia i kierowania ogniem artylerii przeciwlotniczej oraz współdziałania jej z lotnictwem myśliwskim;
  - sygnały obrony przeciwlotniczej;
  - terminy gotowości bojowej sił i środków OPL.

Plan obrony przeciwlotniczej podpisuje szef OPL i szef sztabu dywizji, a zatwierdza dowódca dywizji.

Warunki współczesnego manewrowego pola walki powodują konieczność ciągłej aktualizacji wszelkich planów i korygowania na bieżąco podjętych decyzji. Dotyczy to w całej rozciągłości obrony przeciwlotniczej dywizji. Dlatego też plan OPL musi być w toku prowadzenia działań zawsze na bieżąco uaktualniany.

ZAŁOŻENIE

do tematu: „Obrona przeciwlotnicza dywizji zmechanizowanej w natarciu”.

Mapy: 1 : 100 000 N-33—67, 68, 69, 70, 71;
N-33—78, 79, 80, 81, 82, 83;
N-33—90, 91, 92, 93, 94, 95;
N-33—102, 103, 104, 105.

I.

1. Północna Grupa Armii rozwijając działania zaczepne w ogólnym kierunku: WITTENBERGE, CHOSZCZNO, płn. BYDGOSZCZ rozbiła wojska „wschodnich” znajdujące się na północnym obszarze NRD i w siódmym dniu operacji siłami związków taktycznych pierwszego rzutu operacyjnego sforsowała rz. ODRA, rozwijając natarcie w głąb terytorium POLSKI.

Do natarcia na nadmorskim kierunku operacyjnym użyto: 1 KA (WB), 1 KA (B) oraz część 1 KA (NZ) i 4 SBGP (K). Część 1 KA (NZ) w sile do dywizji pozostała na terytorium NRD celem oczyszczenia lasów płn. BERLIN oraz blokowania z kierunku północno-wschodniego okrążonego zgrupowania wojsk „wschodnich” w BERLINIE.

W siódmym dniu operacji na skutek uderzenia środkami zapalającymi obezwładniona została 4 D z 1 KA (WB). W wyniku poniesienia dużych strat, wyczerpania się możliwości dalszego natarcia i powstania konieczności odparcia przeciwnatarcia „wschodnich” — Północna Grupa Armii przeszła do obrony na ogólnej rubieży: TRZEBIATÓW, SŁAWOBORZE (7446), płd. BIAŁOGARD, POŁCZYN ZDRÓJ, WAŁCZ, PIŁA z zadaniem niedopuszczenia do odzyskania przez „wschodnich” obszaru POMORZA ZACHODNIEGO i przeniesienia działań na teren położony na zach. od rz. ODRA oraz zyskania na czasie celem podciągnięcia odwodów i przejścia do kolejnej operacji zaczepnej.

2. „Wschodni” po rozpoczęciu agresji wykonali w ramach odwetu ześrodkowane uderzenia lotnicze, zadając znaczne straty związkowi taktycznym „zachodnich”. 1 Armia, będąca w pierwszym rzucie operacyjnym Frontu Nadmorskiego, prowadząc bitwę obronną na obszarze na wschód od rz. ODRA, osłaniała jednocześnie przesunięcie i rozwinięcie głównych sił frontu mających przejść w dniu 3.7 do przeciwnatarcia. W dotychczasowych walkach 1 Armia poniosła duże straty i na niektórych kierunkach nie była w stanie zatrzymać natarcia „zachodnich”.

W tej sytuacji 3 A, która przegrupowała swoje siły z rejonu na wschód od rz. WISŁA na POMORZE ZACHODNIE, otrzymała zadanie użycia części sił do ostatecznego załamania natarcia „zachodnich” wspólnie ze związkami taktycznymi rozbitej 1 Armii na ogólnej ru-

bieży: TRZEBIATÓW, BIAŁOGARD, POŁCZYN ZDRÓJ, WAŁCZ, PIŁA. Po podciągnięciu głównych sił w godzinach rannych 3.7 3 Armia przechodzi do działań zaczepnych na kierunku: SZCZECINEK, DRAWSKO POMORSKIE, STARGARD SZCZECIŃSKI, PASEWALK, GŮSTROW.

3. W dotychczasowych działaniach nie stosowano broni masowego rażenia. Na podstawie danych z rozpoznania stwierdzono dowóz rakiet z głowicami jądrowymi do rejonu zach. DOBRA (4020) oraz pocisków z głowicami jądrowymi do rejonu pŁn.-wsch. OSTROWICE (4664).

3 DZ (ćwicząca) wykonywała marsz z obszaru MAZUR na POMORZE ZACHODNIE z zadaniem wejścia do bitwy w godzinach rannych 3.7 na kierunku: BIAŁOGARD, pŁd. GRYFICE. O godzinie 16.30 2.7 dowódca 8 DZ otrzymał zadanie wysłania jednego pz celem zamknięcia luki powstałej w pasie obrony 4 DZ na kierunku: ŚWIDWIN, KROSINO. Pozostałymi siłami ma kontynuować marsz do rejonu wyjściowego: TRZEBIELINO (1036), POLANÓW (0010), BOBOLICE, RZECZENICA (6038), STUDZIENICE, BYTÓW gdzie uzupełni oddziały środkami materiałowymi i o świcie 3.7 będzie gotowy do działań na kierunku: BOBOLICE, pŁd. ŚWIDWIN, STARGARD SZCZECIŃSKI. Wysłany na rubież obronną pz podporządkować do świtu 3.7 dowódcy 4 DZ. Położenie 8 DZ o 20.00 2.7 — jak szkic położenia wyjściowego. 8 paplot osłania tyły 8 DZ i o 20.00 2.7 czołem dochodzi do m. BYTÓW. Ukompletowanie 8 paplot i kompanii radiotechnicznej 8 DZ: w ludziach — 90%, w sprzęcie — 100%.

II.

Do 21.00 2.7 oficer kierunkowy 3 A przekazał dowódcy 8 DZ następujący rozkaz:

1. W pasie działania 3 A przechodzą do obrony związki taktyczne 1 KA (WB). Ugrupowanie korpusu — w jednym rzucie z odwodem w sile około brygadowej grupy piechoty, który po opanowaniu m. SZCZECIN ześrodkowuje się w rejonie pŁd. GOLENIÓW. Położenie nieprzyjaciela o 20.00 2.7 — jak szkic położenia wyjściowego.
2. 3 A (3, 8, 12, 14 DZ i 16 DPanc) w godzinach rannych 3.7 przechodzi do operacji zaczepnej na kierunku: SZCZECINEK, DRAWSKO POM., STARGARD SZCZECIŃSKI, PASEWALK, GŮSTROW z zadaniem pobicia głównych sił 1 KA (Br) oraz podchodzących z głębi odwodów npla; w drugim dniu operacji forsuje z marszu rz. ODRA i uchwytuje przyczółek zapewniający rozwinięcie działań w kierunku zachodnim. Częścią sił (3 DZ) uderza w kierunku BIAŁOGARD, PŁOTY, GOLENIÓW, z zadaniem izolacji npla w rejonie pŁd. KAMIEŃ POMORSKI.
3. 8 DZ z 1 i 2 /3 ABAA, 1 k bid/ 3 ABSap, 2 paplot (1 A) z rejonu wyjściowego: TRZEBIELINO (1036), POLANÓW (0010), BOBOLICE, RZECZENICA (6038), STUDZIENICE, BYTÓW o świcie 3.7 wejść do bitwy na kierunku BOBOLICE, pŁd. ŚWIDWIN, STARGARD SZCZECIŃSKI, rozbić przeciwnika na kierunku działania, uchwycić

23

lotnisko NOWOGARD i do końca dnia opanować rejon: NOWOGARD, MASZEWO, wsch. STARGARD SZCZECIŃSKI, WĘGORZYNO. Działaniami nocnymi uchwycić mosty na rz. ODRA w rejonie RADZISZEWO (1068). W dniu następnym sforsować z marszu rz. ODRA nacierając w kierunku STARGARD SZCZECIŃSKI, PASEWALK. Działania dywizji wesprze artyleria 4 DZ w zasięgu ognia jej dział. Przydział rakiet: 2×3 kt, 3×10 kt, 2×20 kt, 5 RCH. SD dywizji — las (6490b).

4. Na prawo 3 DZ przechodzi do natarcia z ugrupowania obronnego, wykonując główne uderzenie w kierunku KARLINO (9056), PŁOTY, GOLENIÓW. Następnie rozbija oddziały nieprzyjaciela na kierunku natarcia, w końcu dnia opanowuje rejon PRZYBIERNÓW (5884), STEPnica (4674), GOLENIÓW, CZERMNICA (5296) oraz nie dopuszcza do wycofywania nieprzyjaciela na kierunku NOWOGARD, SZCZECIN. W dniu następnym likwiduje npla w rejonie GRYFICE, KAMIEŃ POMORSKI, PRZYBIERNÓW (5884).

Linia rozgraniczenia: (wył) rozwidlenie dróg (8280), LEKOWO (6644), RESKO, NOWOGARD, RÓŻYCA (2384).

SD — las (9448c).

Na lewo z rejonu wyjściowego ptn. PIŁA o świcie 3.7 wchodzi do bitwy 12 DZ i wykonując główne uderzenie w kierunku WAŁCZ, MIROŚLAWIEC, CHOSZCZNO, w końcu dnia wychodzi na rubież: KOLIN (0006), BRZESKO (8800), JESIONOWO (8006). W toku działań nocnych uchwytuje mosty na rz. ODRA w rejonie GRYFINO. Linia rozgraniczenia: jez. TRZESIEKA (5410), jez. KIEŁPINO (5202), jez. SIECINO, DRAWSKO POM., jez. WISALA (2036), (wył) BRUDZEWICE (0816).

SD — las (2418).

W przodzie w pasie natarcia 8 DZ bronią się oddziały 4 DZ na rubieży: BYSINO (8068), BOLKOWO (7070), BUŚLARY (6470), POŁCZYN ZDRÓJ, POPIELEWO (5876), rz. BLISKA STRUGA, rz. DRAWA. 4 DZ po wejściu do bitwy 8 i 12 DZ przejdzie do dyspozycji FRONTU NADMORSKIEGO.

SD — las zach. OSTROWAŚ (6288).

5. 3 ABROT jest w gotowości do:
- zwalczania operacyjno-taktycznych środków przenoszenia broni masowego rażenia npla;
  - wykonania dwóch uderzeń jądrowych na odwody 1 KA (WB);
  - zwalczania podchodzących z głębi odwodów Północnej Grupy Armii.
6. W dniu 3.7 do ogniowego wsparcia działań bojowych 3 DZ dowódca 3 A przewiduje wykorzystanie 5 e/1 LMSz i 4 e/1 LMB; z tego do:
- niszczenia artylerii oraz SD 2 D (WB) w OPN — 2 e/1 LMSz;
  - zwalczania odwodów dywizyjnych — 2 e/1 LMB;
  - zwalczania podchodzących odwodów 1 KA (WB) — 2 e/1 LMB;
  - obezwładnienia środków ogniowych npla w toku natarcia — 3 e/1 LMSz.

- 24
7. Wojska OPL skupiają główny wysiłek w celu osłony głównego zgrupowania uderzeniowego 3 A.
  8. WSD 3 A — las (5640).
  9. Decyzję należy meldować dowódcy 3 A na SD 8 DZ o godzinie 1.00 3.7. Oprócz tego oficer kierunkowy 3 A poinformował dowódcę 8 DZ o rejonach i czasie przybycia środków wzmocnienia:
    - 1 i 2/3 ABAA przybędą do rejonu: TRZEBIECHOWO (6802), KUSOWO (6602), rozwidlenie dróg (6206) do godz. 22.00 2.7;
    - 2 paplot mk (z rozbitej 1 A) podporządkowuje się dywizji w rejonie REKOWO (9898) od godz. 22.30 2.7.

O 21.10 2.7 Szef Oddziału Operacyjnego 3 A powiadomił dowódcę 8 DZ, że nieprzyjaciel dokonał uderzeń jądrowych między innymi na przegrupowujące się związki taktyczne 3 A podczas przekraczania rz. WISŁA. Zgodnie z decyzją dowództwa Układu Warszawskiego zniesiony zostaje zakaz użycia broni jądrowej.

III.

O 22.00 2.7 dowódca 8 DZ, po przeprowadzeniu analizy zadania i oceny położenia ogłosił zamiar, z którego wiadomo, że:

1. Do świtu 3.7 należy uzupełnić oddziały dywizji do pełnych norm, a następnie przegrupować dywizję na rubież wejścia do bitwy po drogach marszu:
  - nr 1 — MIASTKO, BOBOLICE, TYCHOWO (7882);
  - nr 2 — BRZEZIE (6828), SPORE (6410), BARWICE (5888).
2. Uderzeniami broni masowego rażenia i lotnictwa należy zniszczyć taktyczne środki przenoszenia broni jądrowej, zasadnicze siły 1 BGP oraz część odwodów 2 D (WB).
3. O świcie 3.7 dywizja ma przejść do natarcia siłami trzech pułków (jeden z ugrupowania obronnego) w pierwszym rzucie, wykonując główne uderzenie w kierunku: POŁCZYN ZDRÓJ, WĘGORZYNO, STARGARD SZCZECIŃSKI.
4. Zadanie bliższe dywizji — rozbić 1 BGP oraz wspólnie z lewym sąsiadem także odwody 2 D (WB) i opanować rubież KOWNÓW (6440), BEŁCZNA (5436), DOBIESZEWO (4232), DRAWSKO POM. Następnie wprowadzając do walki drugi rzut w kierunku ŁOBEZ, DOBRA, MASZEWO, przejść do pościgu i współdziałając z 12 DZ rozbić odwody 1 KA (WB), wykonując w ten sposób zadanie dnia dywizji.
5. Podczas działań nocnych OW uchwycić mosty na rzece ODRA w rejonie RADZISZEWO.

IV.

A. Na podstawie różnych źródeł rozpoznania szefowi OPL 8 DZ znane są następujące dane o sytuacji powietrznej:

1. W pasie armii działa głównie lotnictwo NRF i W. BRYTANII ze składu 2 PTSP. Stwierdzone rejonu bazowania lotnictwa npla:

płd. i zach. SZCZECIN. Prawdopodobnie siły 2 PTSP poniosły około 25% bezpowrotnych strat. W dotychczasowych działaniach lotnictwo npla wykonywało naloty ześrodkowane, w których brało udział 50—80 samolotów. W działaniach lotnictwa główny nacisk położony był na odizolowanie rejonu działań bojowych, a w czasie zwrotów zaczepnych — na bezpośrednie wsparcie wojsk.

Szczególnie intensywnie lotnictwo npla działało w czasie wprowadzania do bitwy nowych związków taktycznych oraz na rubieżach przeszkód wodnych. Główne kierunki nalotów lotnictwa npla:

— SZCZECIN, ŚWIDWIN, BYTÓW;

— KOŁOBRZEG, BIAŁOGARD, SZCZECINEK.

2. Taktyka działania lotnictwa npla była następująca:

a) Lotnictwo myśliwsko-bombowe działało w grupach liczących 2 do 12 samolotów (najczęściej 2—4 samolotów) stosując:

— bombardowanie z lotu nurkowego, przy wejściu w lot nurkowy z wysokości 1500—6000 m, pod kątami nurkowania odpowiednio 15—60° oraz wysokości zrzutu bomb odpowiednio 800—2400 m;

— bombardowanie z lotu ślizgowego pod kątem do 15°;

— bombardowanie z lotu poziomego z wysokości małych 400—600 m, średnich 2500—3000 m i dużych 5000—7000 m z wykorzystaniem celowników radiolokacyjnych.

Podstawowymi środkami rażenia były bomby napalmowe oraz bomby burzące i odłamkowe opóźnionego działania, a także pociski raketowe klasy powietrze - ziemia „BULLPUP”.

Obiektami uderzeń przede wszystkim były:

— przeprawy na przeszkodach wodnych i przepławiające się wojska;

— węzły komunikacyjne;

— oddziały wojsk w rejonach ześrodkowania i w marszu;

— artyleria i rakietki ziemia - ziemia;

— punkty dowodzenia;

— środki obrony przeciwlotniczej;

— rejon tyłów taktycznych.

W ostatnim okresie zwiększyła się intensywność uderzeń na oddziały wojsk raketowych. Mosty i przeprawy atakowano z lotu nurkowego grupami w składzie 2—4 samolotów lub samolotami pojedynczymi, stosując bomby małego kalibru, rakietki niekierowane i pociski „BULLPUP”. Bombardowano również drogi dojazdowe w odległości do 3 km, stosując bomby odłamkowe i kulkowe.

Obiekty osłaniane przez artylerię przeciwlotniczą były atakowane przy użyciu większej ilości samolotów, działających grupami w odstępach 1—5 min. Odstępy między parami w grupach wynosiły 30—50 m. Wszystkie samoloty wykonywały tylko jedno zajście na cel. Obiekty nie osłaniane przez artylerię przeciwlotniczą były atakowane przez małe grupy samolotów, które wychodziły nad cel na wysokości 2000—3000 m, a następnie po wejściu

w krąg dokonywały kolejno ataków z lotu nurkowego, wykonując 2÷3 i więcej zająć. Przy pierwszym zająciu następował zrzut bomb, a przy następnych — ostrzeliwanie obiektu pociskami raketowymi i z działek. Pociski raketowe odpalano z odległości 13—15 km od obiektu i z wysokości 1000—7000 m, często dla wskazania celu zrzucając z samolotu świece dymne. Po odpaleniu pocisku samolot uderzeniowy kierował nim na odcinku 3—4 km.

- b) Lotnictwo bombowe działało w grupach do eskadry na wysokościach 1000—1200 m oraz 6000—8000 m. Poszczególne grupy działały urzutowane w głąb po 4 samoloty w odstępach 90—120 sek. Obiektami uderzeń przede wszystkim były:

- przeprawy na większych przeszkodach wodnych i przepływające się wojska;
- związki taktyczne w rejonach ześrodkowania i w czasie marszu;
- lotniska i obiekty tyłowe;
- środki obrony przeciwlotniczej.

Uderzenia wykonywane były przy jednym zająciu na cel. Lotnictwo bombowe stosowało wszystkie klasyczne środki rażenia.

- c) Lotnictwo rozpoznawcze:

- typu myśliwsko-bombowego — prowadziło rozpoznanie z wysokości 400—600 m oraz 2500—3000 m, działając pojedynczo i parami samolotów samodzielnie lub w czasie nalotów innych rodzajów lotnictwa;
- typu bombowego — prowadziło rozpoznanie z wysokości 6000—8000 m, pojedynczymi samolotami, samodzielnie lub w czasie nalotów innych rodzajów lotnictwa. Główne kierunki rozpoznania:
  - SZCZECIN, SWIDWIN, BYTÓW;
  - KOŁOBRZEG, BIAŁOGARD, SZCZECINEK.

- d) Lotnictwo wojsk lądowych działało na głębokość do 40 km od linii styczności bojowej wojsk, prowadząc z małych i bardzo małych wysokości obserwację pola walki oraz atakując punkty dowodzenia artylerii na stanowiskach ogniowych i pododdziały czołgów.

- e) Lotnictwo strategiczne wykonywało uderzenia głównie na stacjonarne obiekty wojskowe oraz ośrodki przemysłowe i polityczne. Przelotów w strefie OPL armii dokonywało na wysokościach 8000—12000 m przy stosowaniu silnych zakłóceń radiolokacyjnych.

3. Lotnictwo pokonywało system obrony przeciwlotniczej stosując:

- a) Przeloty na małych wysokościach w strefie wykrywania stacji radiolokacyjnych z odpowiednim wyborem trasy i profilu lotu dla obejścia najsilniejszych stref ognia.
- b) Pasywne i aktywne zakłócenia radiolokacyjne w paśmie decymetrowym i centymetrowym, szczególnie w czasie działania na średnich i dużych wysokościach.
- c) Manewr pionowy w strefach startu i rażenia rakiet przeciwlotniczych, polegający na zniżaniu się do wysokości dolnej granicy

strefy ognia rakiet, i manewr poziomy, polegający na zmianie kierunku lotu o 180°.

- d) Działania demonstracyjne lotniczych grup pozorujących, lecących w pobliżu granic stref ognia naziemnych środków OPL lub wchodzących w strefy ognia dla ściągnięcia na siebie uwagi obrony i odlatujących przed dojściem do obiektu. W tym czasie z innych kierunków nadlatywały na małej wysokości grupy obezwładniające i uderzeniowe, wykonując uderzenia na środki OPL i osłaniany obiekt.
  - e) Zwiększenie gęstości nalotu oraz działania potokowe, realizowane na kilku kierunkach jednocześnie przy odstępach pomiędzy grupami 40—120 sek.
  - f) Niszczenie stacji radiolokacyjnych przez samonaprowadzające się w wiązce radiolokacyjnej rakiety „SHRIKE”, odpalane z odległości 45—75 km.
4. W godzinach wieczornych intensywność działań lotnictwa nieprzyjaciela znacznie malała. Działy jedynie sporadycznie małe grupy i pojedyncze samoloty myśliwsko-bombowe.

B. O 22.00 2.7 do szefostwa OPL 8 DZ wpłynęło zarządzenie organizacji obrony przeciwlotniczej Szefostwa Wojsk OPL 3 A, z którego szefowi OPL dywizji wiadomo, że:

1. W czasie prowadzenia działań należy się liczyć głównie z działalnością taktycznego lotnictwa myśliwskiego NRF i lotnictwa bombowego W. BRYTANII z 2 PTSP. Sposoby działania lotnictwa — jak w danych o sytuacji powietrznej.
2. 3 prplot osłania od 1.30 3.7 siły główne armii z rejonu: BOBOLICE, CZARNE, pld.-zach. OKONEK, zach. SZCZECINEK. Przewidywana rubież rozwinięcia pułku — rz. ODRA. Lotnictwo myśliwskie działa w strefie dyżurowania USTRONIE MORSKIE, KARLINO, WĘGORZEWO KOSZALIŃSKIE, wsch. jez. JAMNO siłami para - klucz, ze szczególnym natężeniem w godzinach rannych.
3. Dywizji podporządkowuje się 2 paplot (z rozbitej 1 A) znajdującej się w rejonie lasu zach. REKOWO (9898) od 22.30 2.7. Należy przewidzieć wykorzystanie pułku do osłony uchwyconego lotniska w rejonie NOWOGARD, a w przypadku zniszczenia lotniska — do osłony przeprawy na rz. ODRA w rejonie RADZISZEWO.
4. PRT wojsk OPL armii powiadamia o sytuacji powietrznej na częstotliwości 2350/3650 kHz. RPWN 3 A planuje się rozwinąć do 4.00 3.7 w rejonie wsch. KOCZAŁA z zadaniem meldowania o sytuacji powietrznej na częstotliwości 2650/3150 kHz.
5. SD OPL 3 A — las wsch. KOCZAŁA, czynne od 4.00 3.7.

Wszystkie środki OPL działają we wspólnej strefie.

Sygnaly:

- zezwolenie na prowadzenie ognia — „HURAGAN”;
- zakaz prowadzenia ognia — „ZAPORA”;
- zakaz wejścia lotnictwa myśliwskiego w strefę ognia — „BLOKADA”.

Zużycie amunicji:

- do rozpoczęcia natarcia — 0,5 jo;
- w pierwszym dniu natarcia — 1,4 jo.

6. Meldunki okresowe o sytuacji do godz. 20.00 przedstawiać codziennie do 22.00.

V.

Praca do wykonania:

W roli szefa OPL 8 DZ przeprowadzić ocenę położenia, opracować propozycję organizacji OPL w dywizji w formie graficznej (na mapie) i tekstowej z uzasadnieniami oraz opracować plan obrony przeciwlotniczej 8 DZ ze szczególnym uwzględnieniem struktury dowodzenia.

Załączniki:

- a) Tabela nr 1 (w tekście) — Stan 2 paplot według danych z 20.00 2.7.
- b) Szkic nr 1 — Położenie wojsk własnych i nieprzyjaciela o godzinie 20.00 2.7.
- c) Szkic nr 2 — Zamiar dowódcy 8 DZ z godz. 22.00 2.7.

Wydrukowano 350 egz.

Egz. Nr 1—350 — Kanc. Tajna ASG
Wyk. ON

Druk. ASG — Nr z. 30 (01085 W/W)

Stan 2 paplot mk o 20.00 2.7

Tabela 1

L. p.	Pododdział	57 mm armata plot	Granatniki	PUAZO	RSWP	RSA	R-118	R-109	R-109 PM	R-105	Odbiorniki	Sam. osob. terenowe	Sam. cięż. terenowe	Sam. ciężarow. szosowe	Samochody specjalne	Ciągniki samochodowe	Ciągniki gąsienicowe	Przyczepy	Kuchnie polowe
1	Dowództwo i sztab paplot	—	2	—	—	—	3	9	2	1	2	2	3	1	1	—	—	1	1
2	Dowództwo i sztab 1 dywizjonu	—	1	—	1	—	1	4	2	—	2	1	2	—	2	—	—	—	—
	1 bateria	6	2	—	—	—	—	4	—	—	1	—	2	1	2	6	2	—	1
	2 bateria	7	2	1	—	1	—	3	—	—	1	—	2	1	2	5	2	—	1
	3 bateria	3	—	—	—	1	—	3	—	—	1	—	1	1	1	4	—	—	1
3	Dowództwo i sztab 2 dywizjonu	—	1	—	—	—	1	3	1	—	2	1	2	1	1	—	—	—	—
	4 bateria	—	1	—	—	—	—	3	—	—	1	—	2	1	1	4	2	—	—
	5 bateria	4	1	1	—	1	—	4	—	—	1	—	2	1	2	6	2	—	—
4	Bateria transp. gospod.	5	2	1	—	1	—	2	—	—	1	—	2	1	2	6	2	—	—
		—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	6	16	14	—	—	12	1

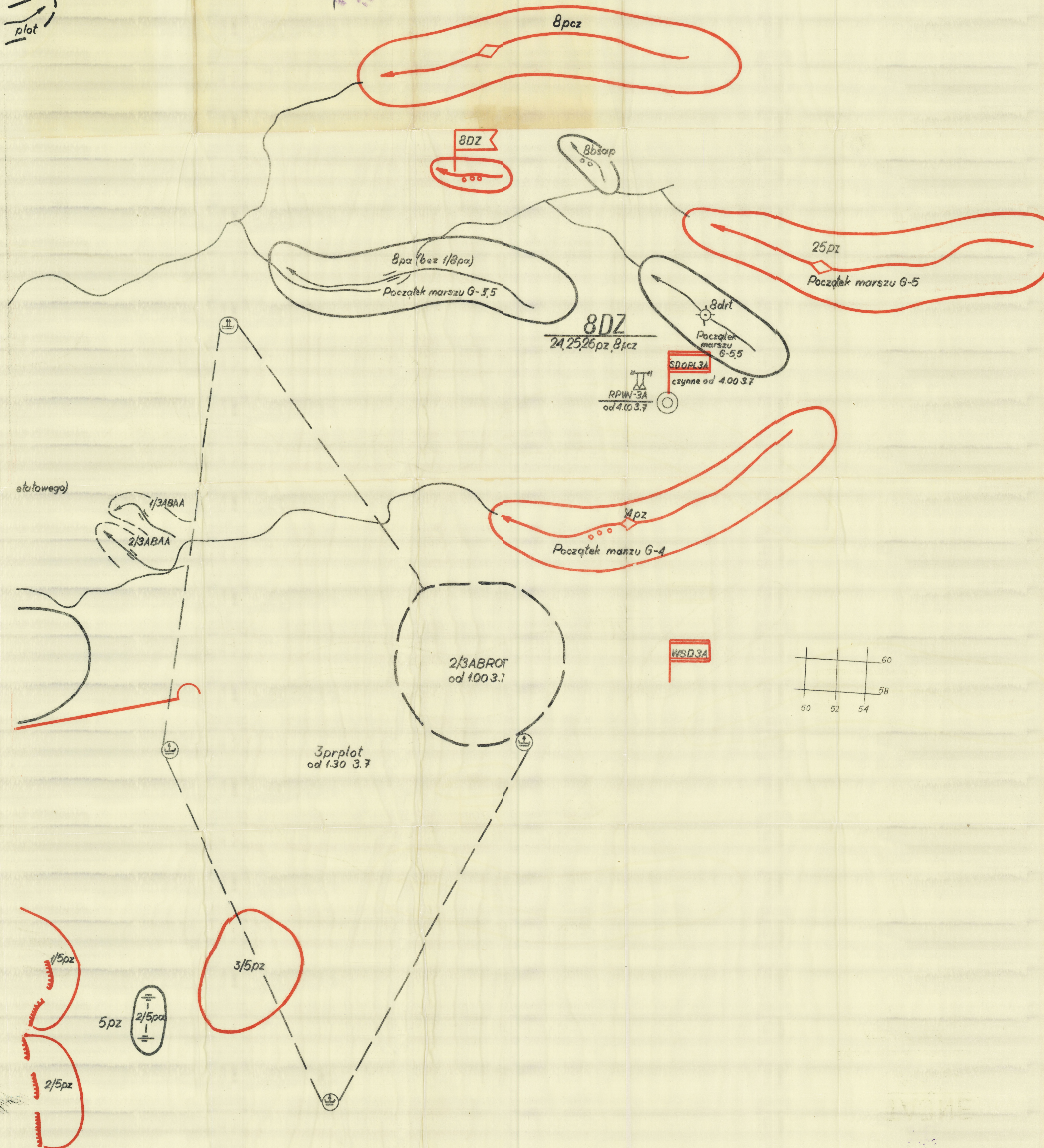
Stan ludzi 65%.

Szósta bateria została zniszczona, pozostały sprzęt i ludzie przydzieleni zostali do czwartej i piątej baterii.

Handwritten text, possibly a name or signature, written vertically.

plot

4. Dowiązanie topogeodezyjne

- Początek prac topogeodezyjnych - z chwilą osiągnięcia rejonu rozwinięcia pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego.
- Zakończenie prac topogeodezyjnych - 4.00 22.7
- Wykonawcy:
  - dywizjony - siłami ograniczonych plutonów topograficzno-rozpoznawczych;
  - plrd - pluton topograficzny baterii dowodzenia dowodcy artylerii 2DZ;
  - brd - bateria topograficzna 1sdr.
- Kolejność prac topogeodezyjnych:
  - prace pierwszej kolejności - dowiązanie ugrupowania bojowego artylerii i środków rozpoznania artyleryjskiego;
  - prace drugiej kolejności - kontrola dowiązania topogeodezyjnego; wykorzystują pl.top. baterii dowodzenia dcy artylerii 2DZ i bt z 1sdr.

5. Wykorzystanie wylotów samolotów i śmigłowców Ira

- Wykorzystanie wylotów samolotów:
  - wykrywanie wyrzutni pocisków rakietowych „Honest John” 1s/l od 3.15 22.7;
  - wykrywanie podchodzących kolumn i zgrupowania czołgów - 1s/l od 3.15 22.7
  - potwierdzenie obecności uprzednio rozpoznanych celów - 1s/l od 5.00 22.7
  - dwa s/l - w ciągu dnia 22.7
- Wykorzystanie śmigłowców
  - rozpoznanie artylerii na SO - 3 s/l od 3.30 z rubieży nr 1 i 2;
  - rozpoznanie przedniego skraju obrony nieprzyjaciela - 2s/l od 4.30 22.7
  - rozpoznanie celów bezpośrednio przed rozpoczęciem natarcia;
  - sześć s/l - w ciągu dnia 22.7

6. Numeracja celów:

- Artyleria 4pz - 201 - 220
- Artyleria 2pcz - 221 - 240
- Artyleria 6pz - 241 - 280
- b dow dowodcy artylerii 2DZ - 281 - 308
- Sztab Artylerii 2DZ - 0171 - 0190 i 1071 - 1090

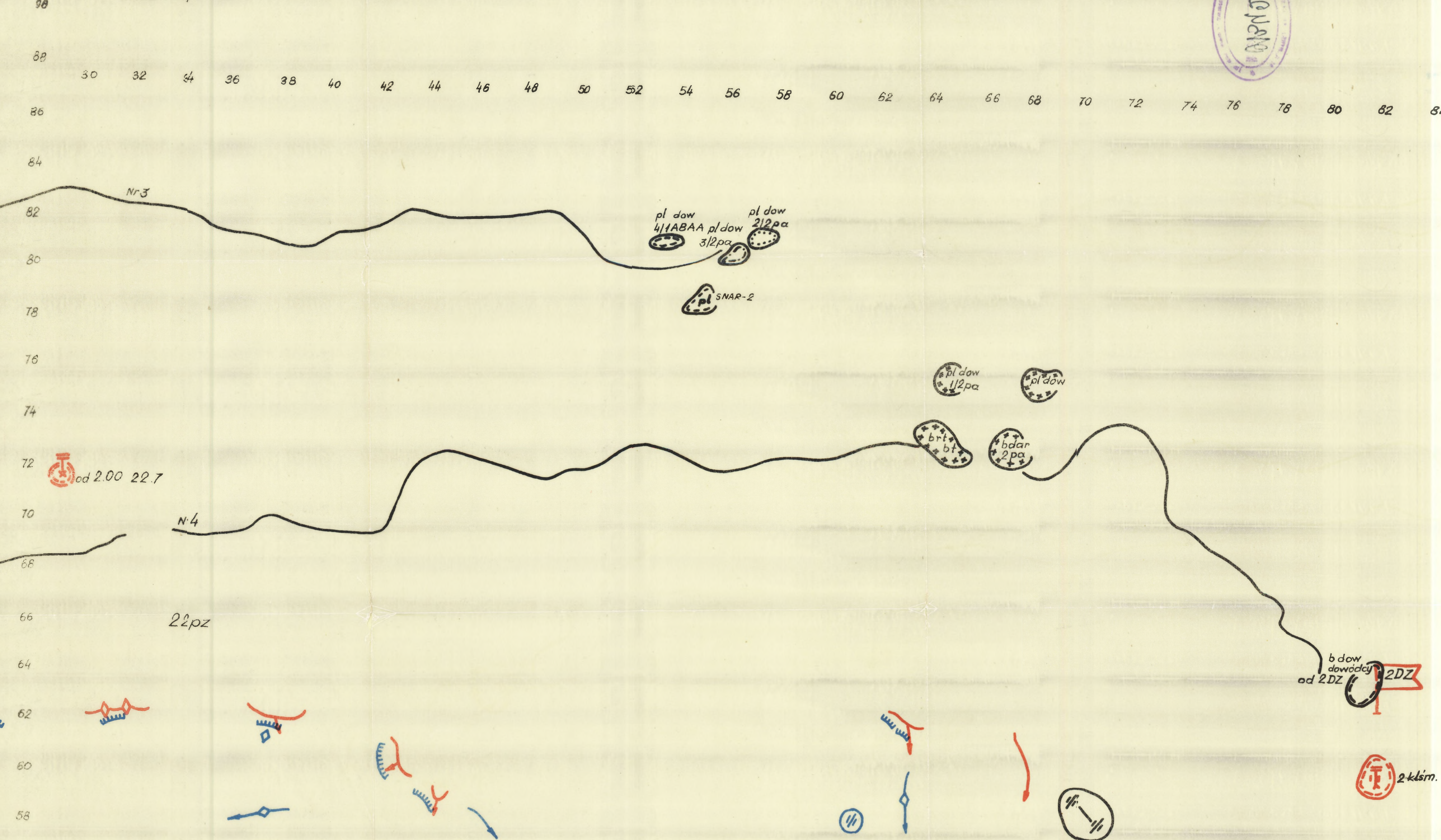
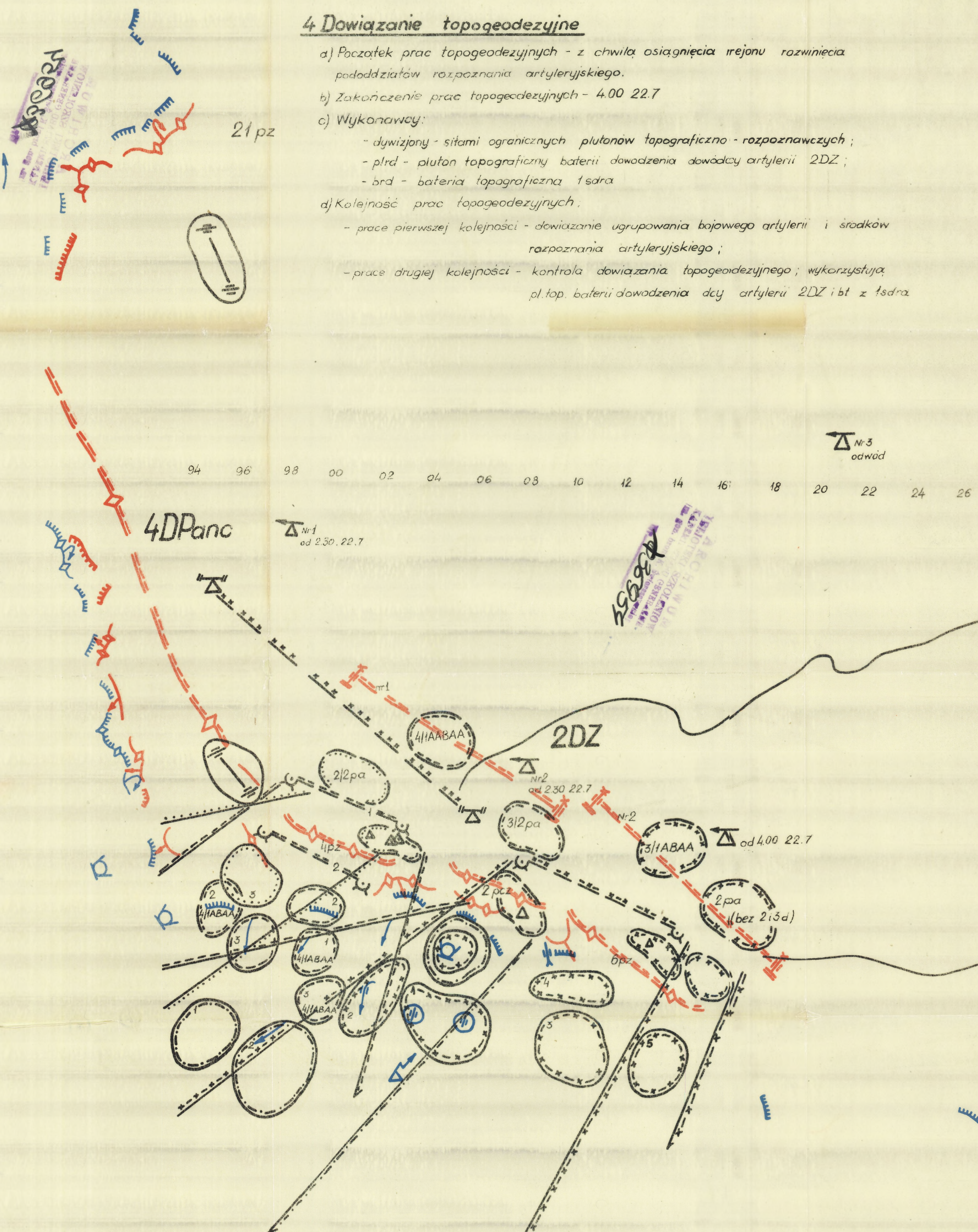
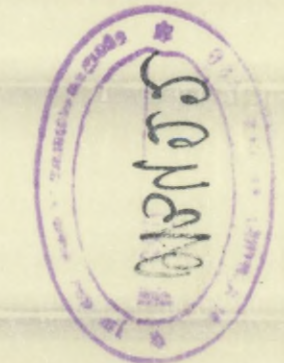
TAJNE

Egz nr.....
Nr ks. 01086/kw

Załącznik nr 1 do części prowadzącej

ARKUSZ NR 2

02		
00		
98		
62	64	66

2. Podział sił i środków

- artyleria 4pz - stacja SNAR-2, 4s/l;
- artyleria 2pcz - stacja SNAR-2, 4s/l;
- artyleria 6pz - brd i bt z 1sdr, 4s/l;
- Sztab artylerii 2DZ - bat dow dowodcy artylerii 2DZ, 12s/l, 5s/l Ira*

3. Rozwinięcie pododdziałów rozpoznania artyleryjskiego

- artyleria 2pcz - do 23.30 21.7;
- artyleria 4pz - do 23.30 21.7;
- artyleria 6pz - do 2.30 22.7;
- bateria dowodzenia dowodcy artylerii 2DZ - do 1.45 22.7
- przebazowanie klucza śmigłowców - do 2.00 22.7

7. Nadawanie komunikatów meteorologicznych:

- Początek nadawania przez stację Szefostwa WRiA nr2 - 2.30 22.7 przez stację artylerii 2DZ - 4.00 22.7
- Częstotliwość nadawania - co 2 godziny.

8. Początek rozpoznania całością pododdziałów i środków rozpoznania - 2.00 22.7

9. Przedstawianie meldunków:

- Po osiągnięciu gotowości do rozpoznania.
- Po wykryciu środków napadu jądrowego i baterii artylerii npla.
- W ciągu nocy - co 2 godziny.
- Po rozpoczęciu natarcia - okresowo - co 4 godziny; po wykryciu ważnych obiektów - natychmiast.

*Zgodnie z ostatnio przyjętymi zasadami wykorzystuje się centralnie na szczeblu armii. W niniejszym rozwiązaniu przyjęto podział wylotów Ira, z uwagi na kontynuowanie założeń taktycznych sformułowanych w poprzednich manewrach „Zeszytu Taktycznego” a dotyczących tego samego tematu.

Szef Sztabu Artylerii 2DZ

+

PLAN ROZPOZNANIA ARTYLERII 2DZ

ARKUSZ NR 1
do poz. 01086/ww

06

02

00

98

96

94

92

90

88

86

84

82

80

78

76

74

72

70

68

66

64

62

60

58

56

54

52

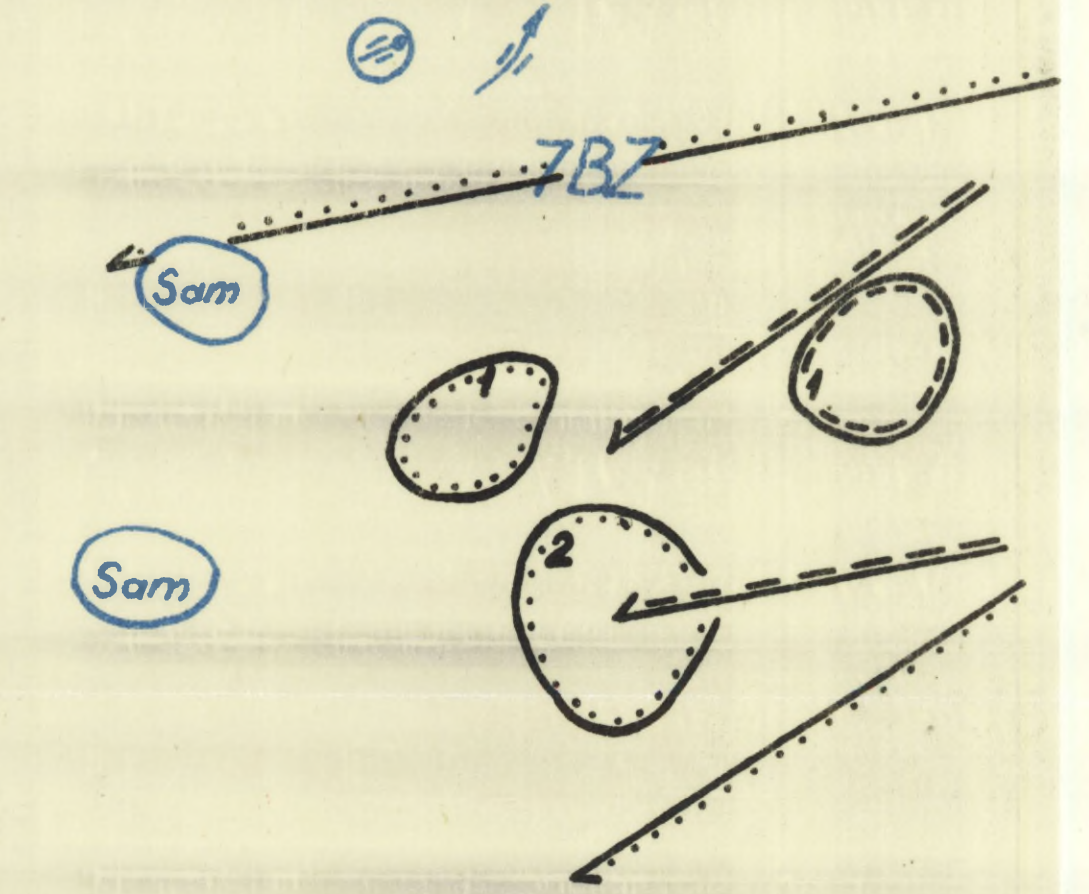
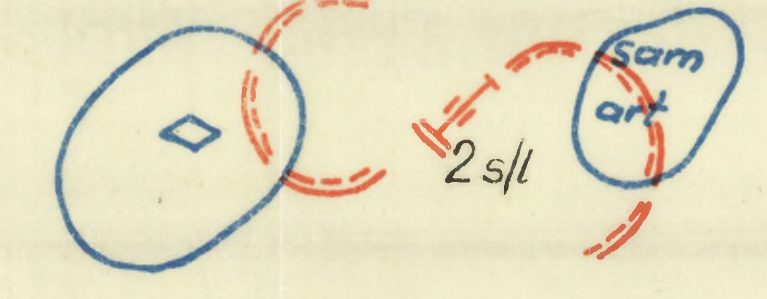
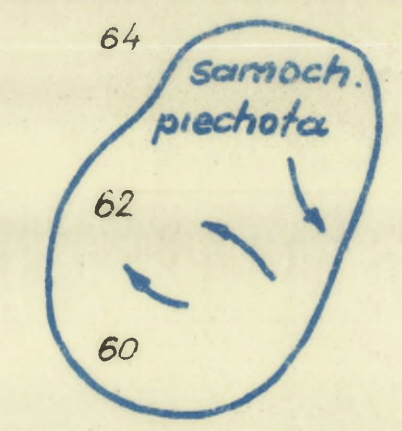
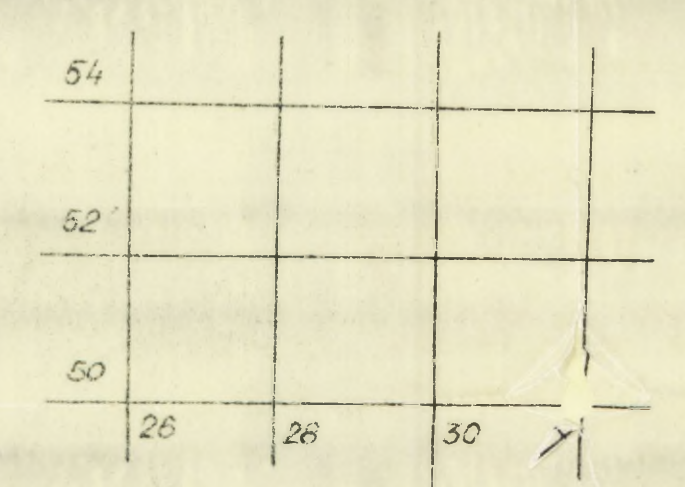
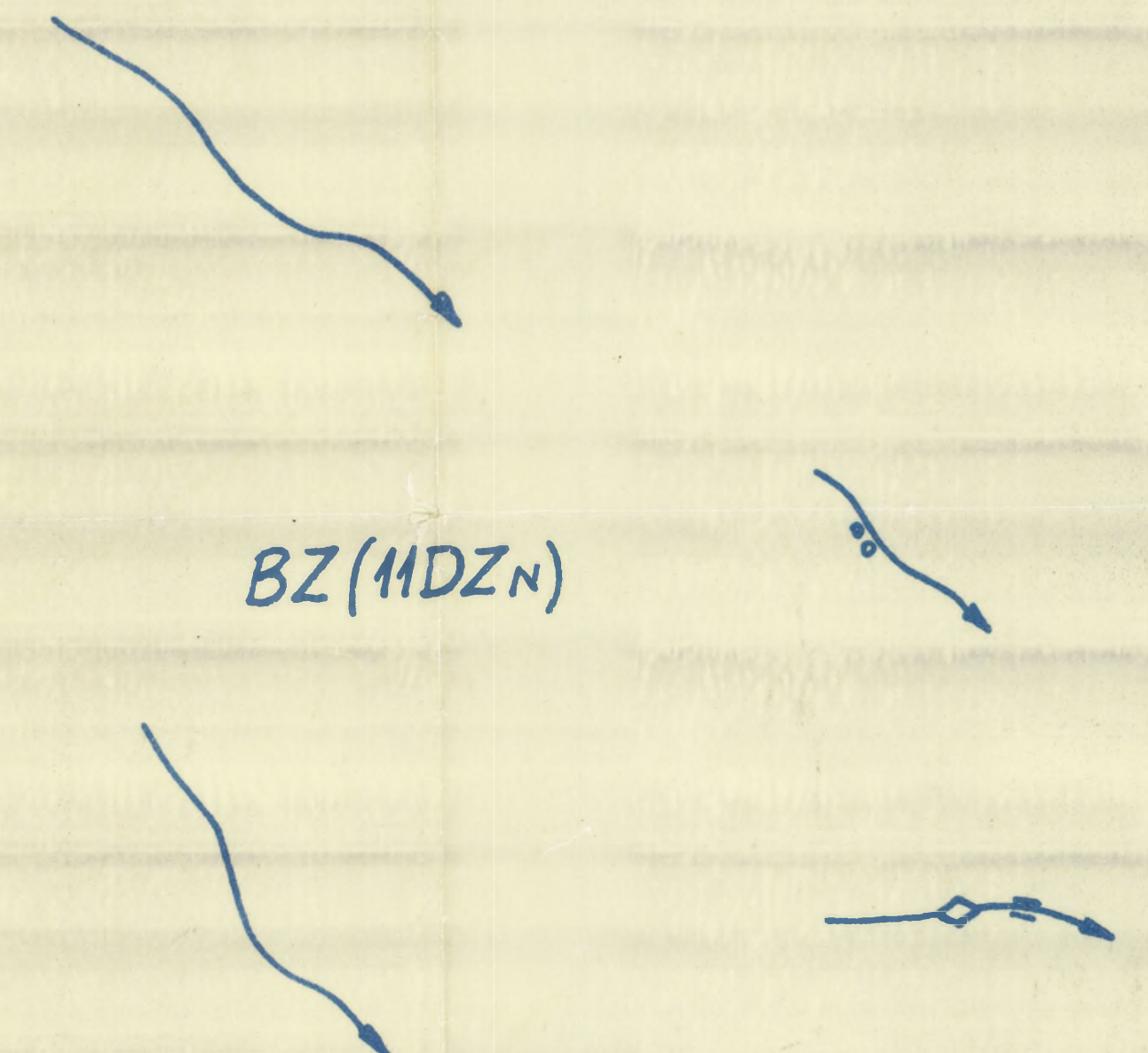
50

48

46

44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78 80

82 84 86 88 90 92 94 96 98 100

1KA (N)
1, 11DZ, 3DPanc

1. Zadania rozpoznania artylerii 2DZ

- Wykryć rejon rozmieszczenia pododdziałów pocisków rakietowych „Homest John” na kierunku YLCEN - WALSRÖDE;
- Sledzić ruch kolumn artylerii nieprzyjaciela, zwracając uwagę na rejon ELLENDORF (7286), BODDENSZTADT (6896) WRESZTEDT (6404);
- rozpoznac artylerię nieprzyjaciela na stanowiskach ogniowych, szczególnie w rejonach: WICHTENBEK (6888), BODDENSZTADT, WIREN (6210);
- Sledzić ruch kolumn nieprzyjaciela, zwracając uwagę na kierunki: BERGIEN (5464), YLCEN i ZOLTAU, YLCEN;
- Rozpoznać obsadzenie punktów oporu przez nieprzyjaciela na rubieży LINDEN (7292), BODDENSZTADT i ptn. wsch. BODDENSZTADT wsg. 87.2 (6804) LEMKE (6610);
- Wykryć moździerze nieprzyjaciela, szczególnie w rejonach BARGFELD (7292) HANZEN (6898), zach. HALLIEDORF (6804);
- Wykryć stanowiska dowodzenia nieprzyjaciela.

- Artyleria 4pz
- Artyleria 2.pcz
- Artyleria 6.pz
- ===== Środki w dyspozycji sztabu artylerii 2DZ
- ***** Środki w dyspozycji szefostwa WRiA i Armii

POMOCNIK SZEFA SZTABU ARTYLERII 2DZ
d/s rozpoznawczych

Wykonano w 350 egz
Egz nr 1-350 B. Tajna

TAJNE

Egz. Nr. ....
Nr. Ks. 01088/ww

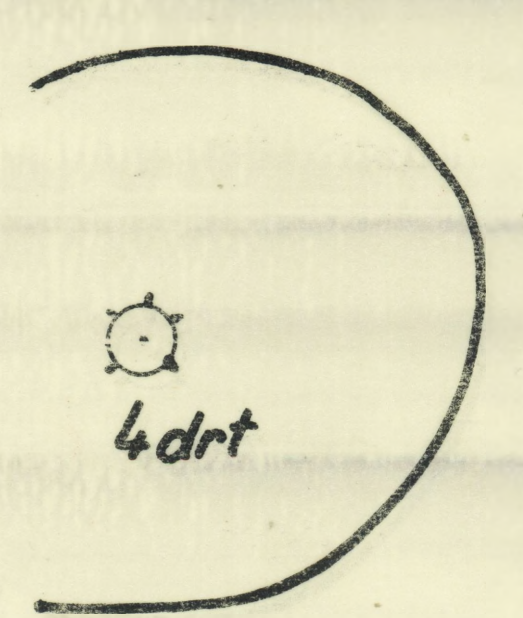
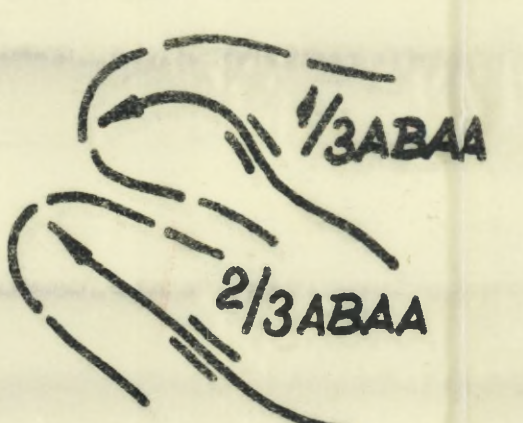
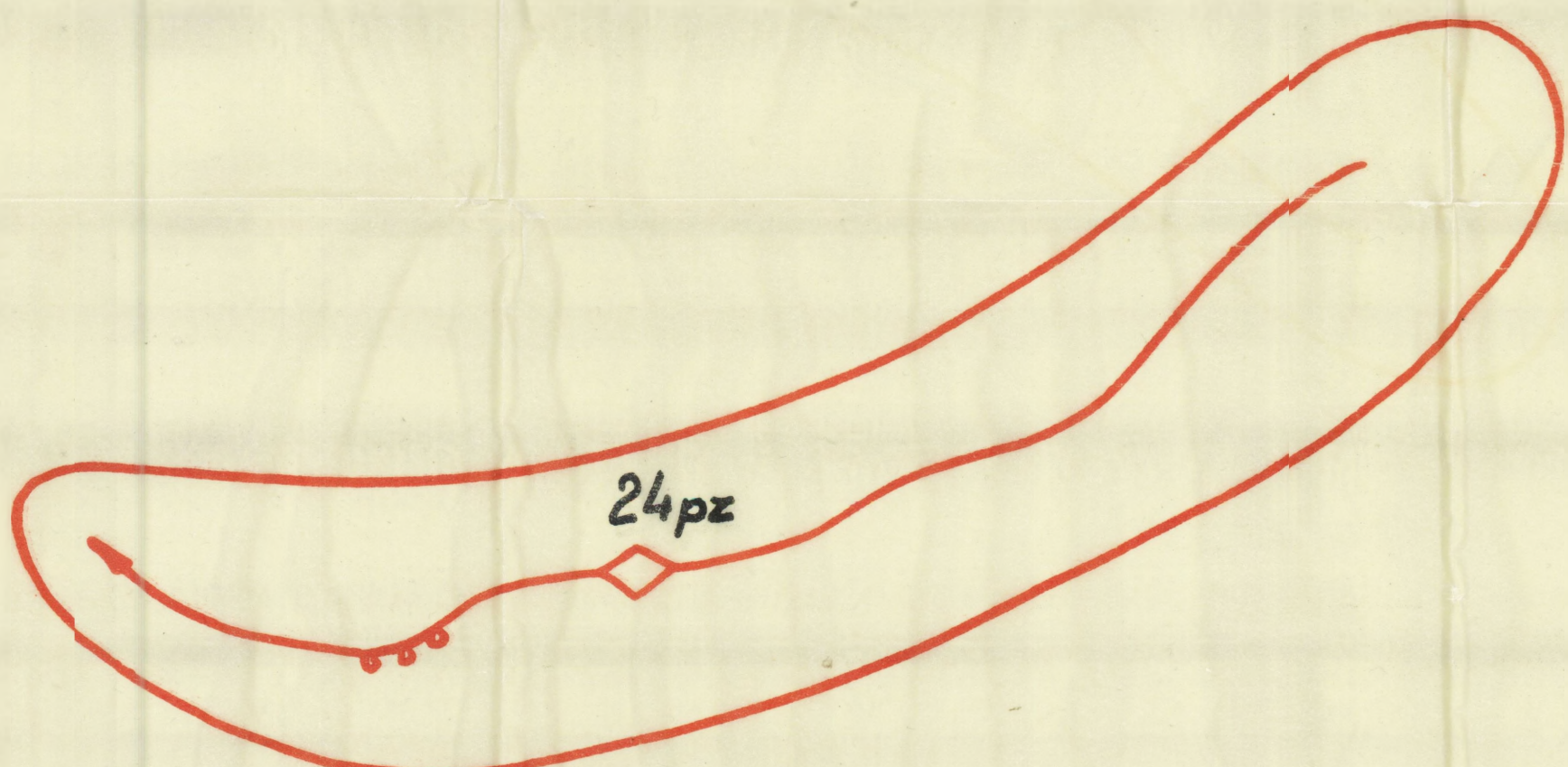
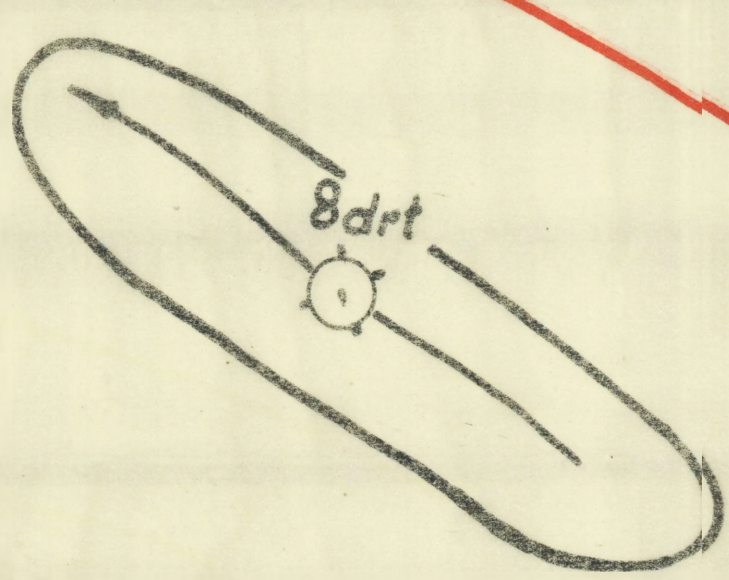
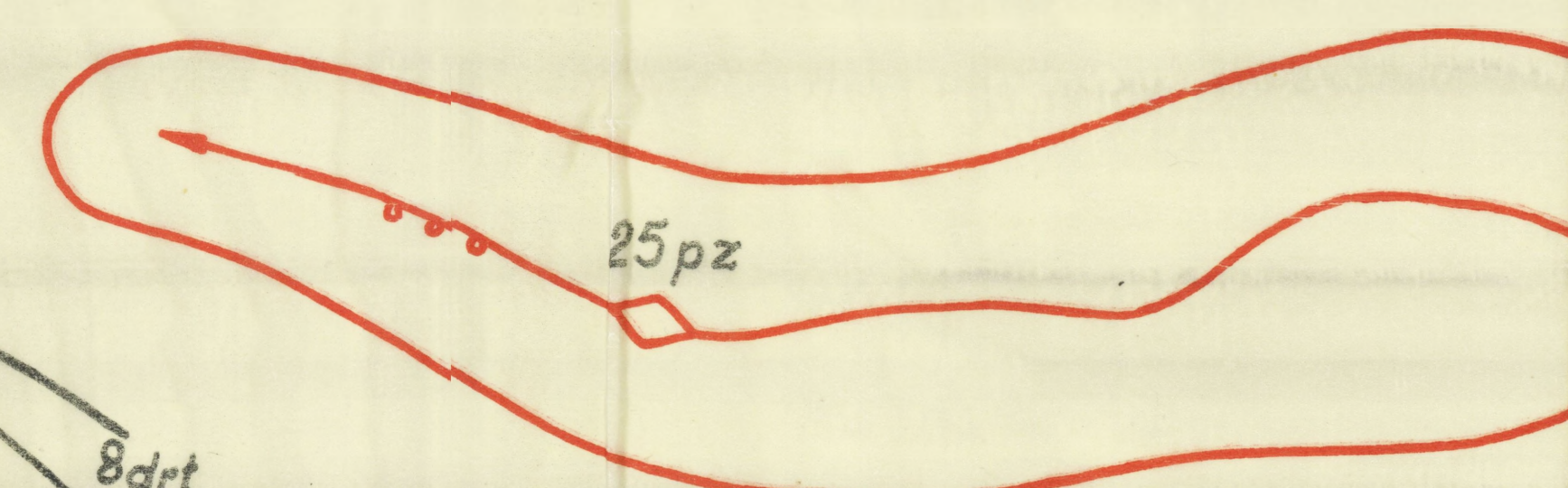
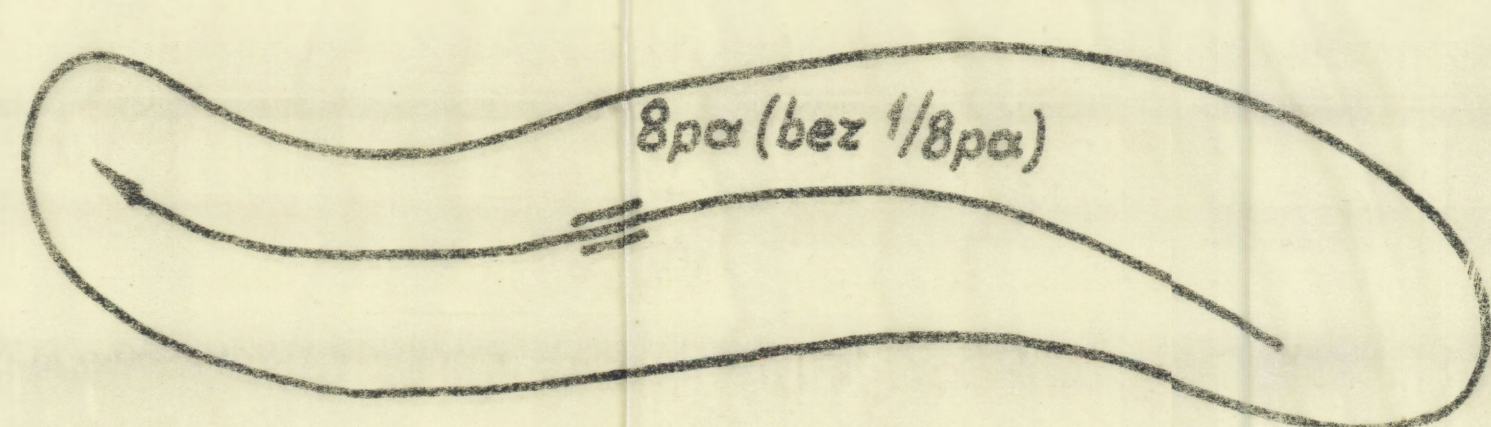
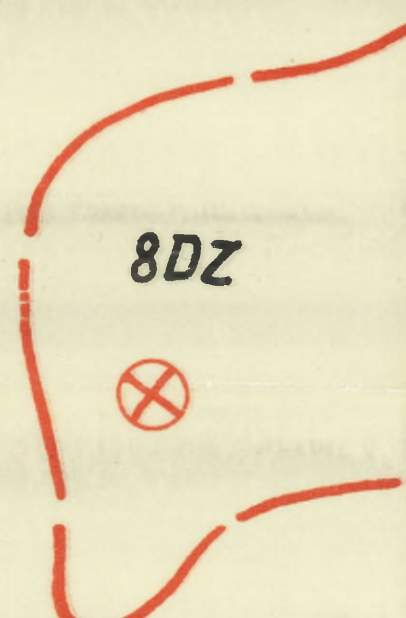
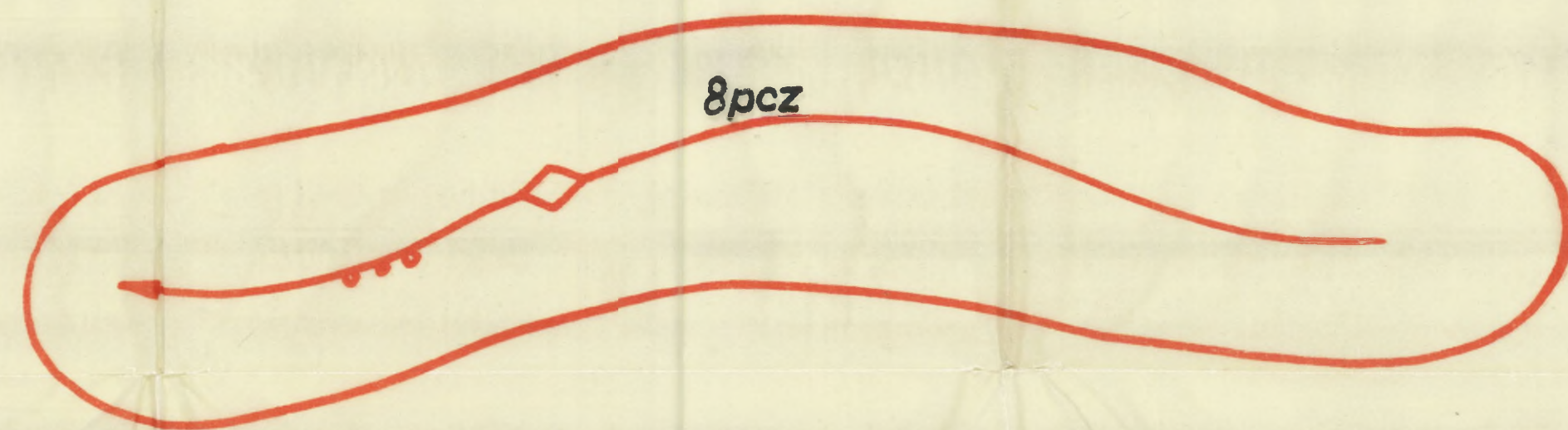
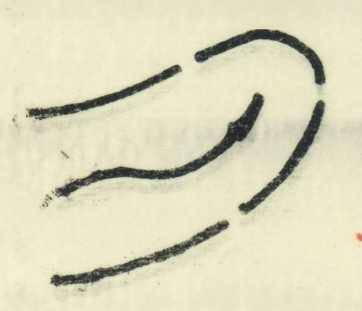
Załącznik nr 1 do części drugiej

ARKUSZ nr 3

52	54	56
		12
		10

~~SECRET~~

TAJNE

Handwritten markings at the top center of the page.

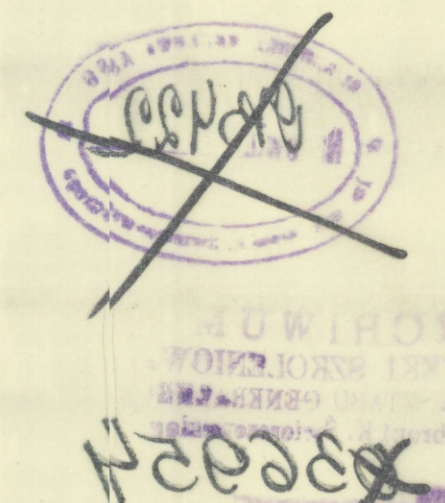
ZAMIAR DOWÓDCY 8DZ z GODZ. 22.00 2.7 z elementami planowania sztabu

Handwritten markings and a stamp on the right side of the page.

	82	84	86
48			
46			

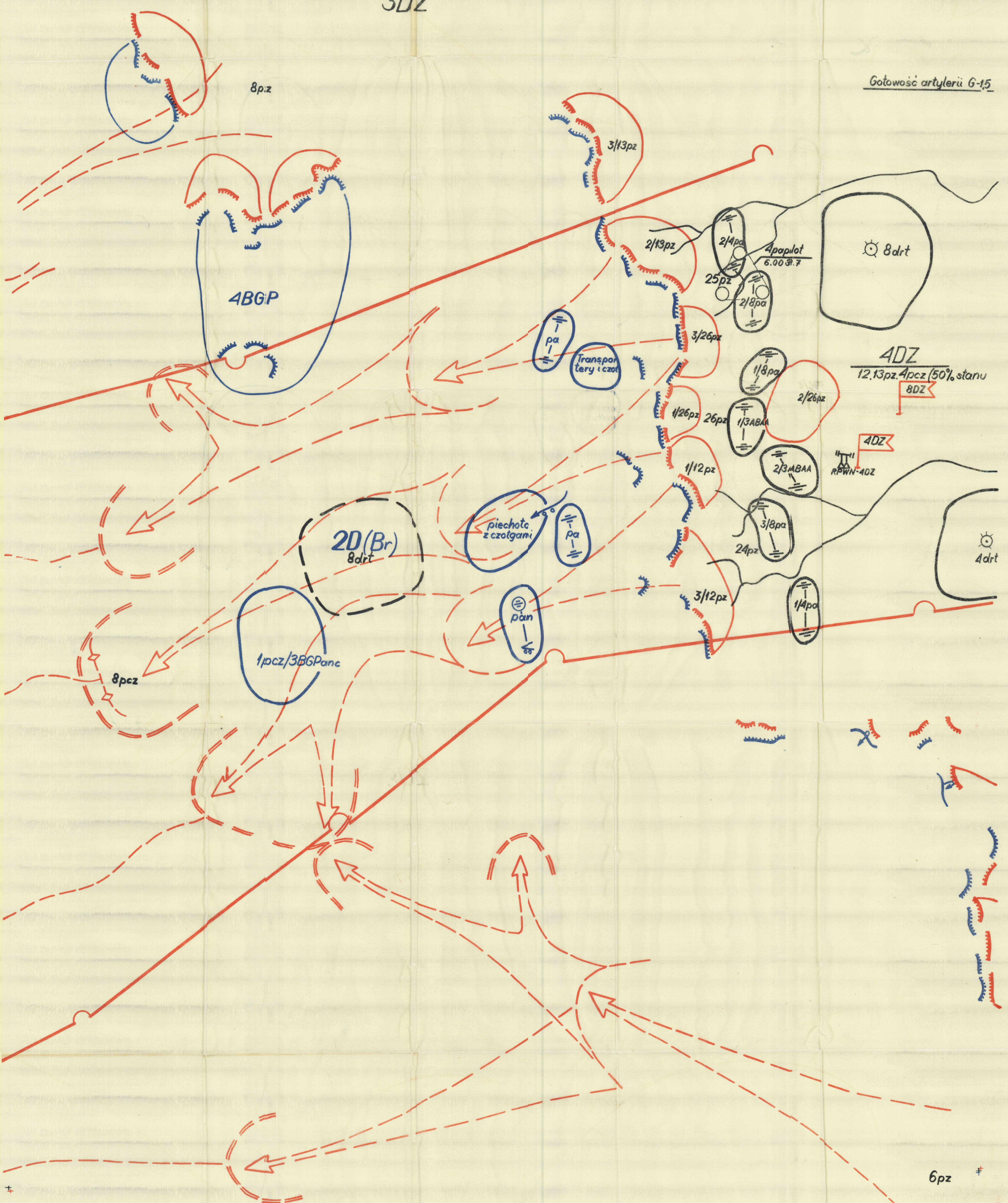
4-Mij-19 H-5000 ÷ 8000 m

30Z
RPWN-30Z

30Z

Gotowość artylerii 6-15

4BGP

20(Br)
8art

1pcz/3BGPanc

8p.z

3/13pz

2/13pz

2/4pa

4papilot
6.00 3.7

25pz

2/8pa

8art

40Z

12.13pz. 4pcz (50% stanu)
8DZ

40Z

RPWN-40Z

piechota
z czołgami

pa

pan

3/26pz

1/26pz

26pz

1/3ABAA

2/26pz

2/3ABAA

3/8pa

24pz

4art

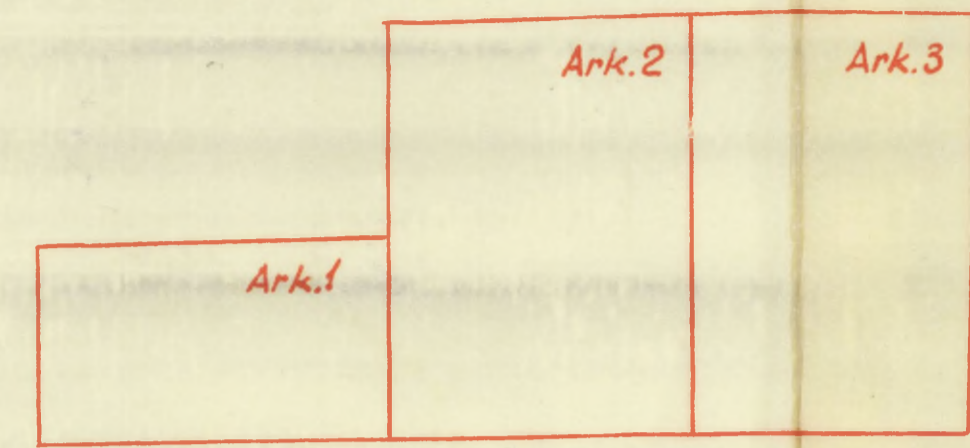
3/12pz

1/4pa

8pcz

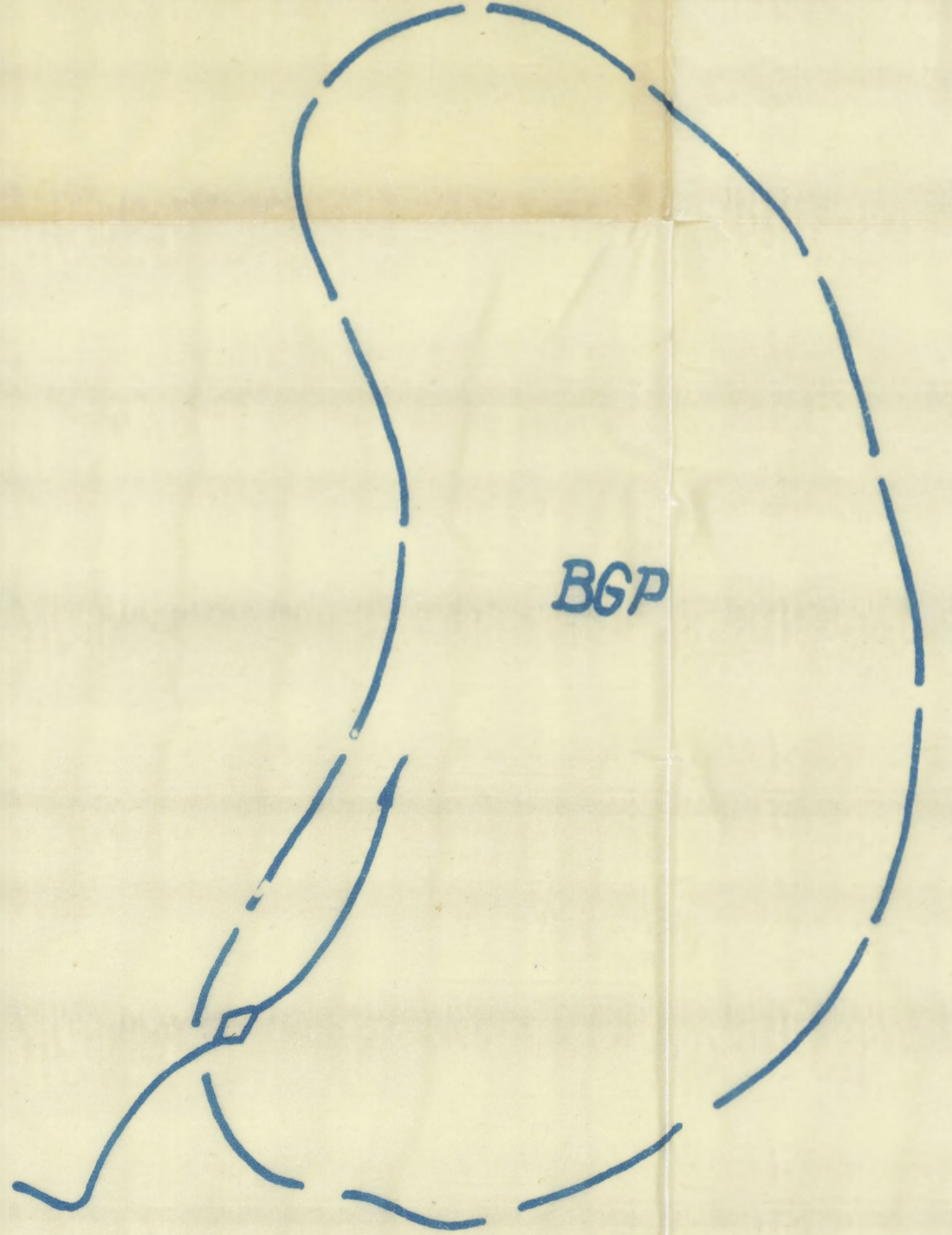
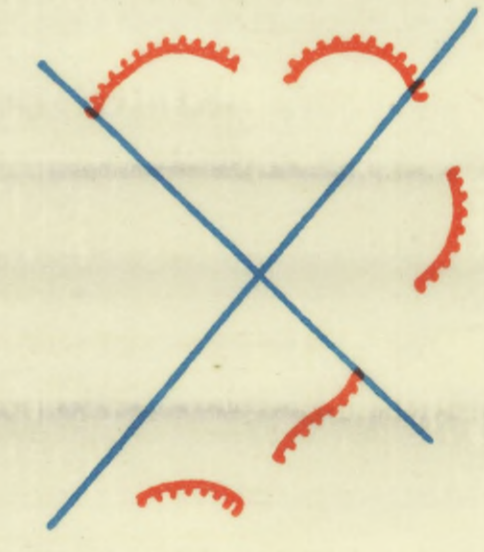
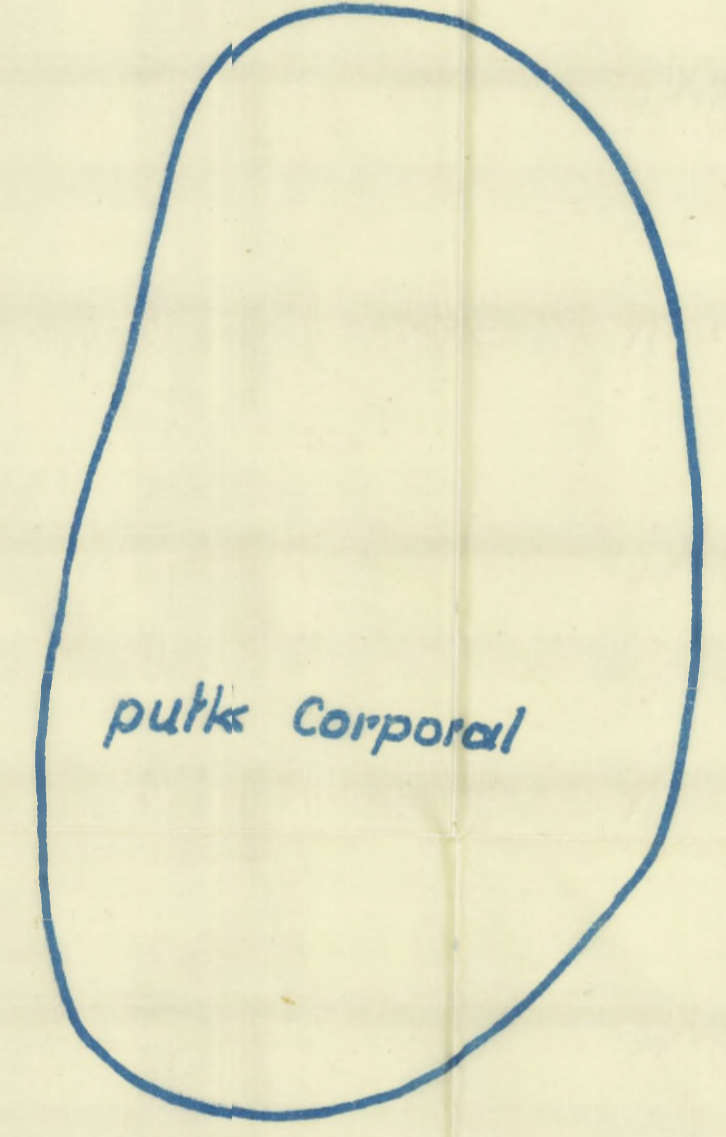
6pz

Podział szkicu na arkusze

430222
K 210 100 100 100 100

ARCHIWUM
MIASTO WARSZAWA
K 210 100 100 100 100

	86	88	90
16			
14			